Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 105 (13819) | 1972 оной майн 5, пятница | Сэн 2 мүнгэн

...БЛЭЛЭЙ ҮДЭР

...оной майн 5. Тиихэдэ «Правда» газетын түрүүшын ...нэн. Тэрэ газетэ Коммунис партиин, Совет гүрэнэй ...ри табиһан Владимир Ильич Ленинэй үүсхэлээр, тэ... бүриин хабаадалгатайгаар гаража эхилээ бэлэй.

...һээр тэбхэр жаран жэл мүнөөдэр гүйсэбэ. Ленинэй ... түрүүшын номерой гараһаар 10 жэлэй ойн гүйсэ...рамдуулан, 1922 онһоо эхилжэ, майн 5—жэл бүри ... совет хэблэлэй һайндэр болонхой.

...энэ үе соо манай Эхэ орон, тэрэнтэй хамта совет ...амшагта зам гаталан гараа. КПСС-эй XXIV съезд ...э болон журналнуудай үдэр бүри ургажа байгаа үүргэ ...лэй хүгжэлтэ тухай онсо тэмдэглэгдээ һэн. Он жэ... бүри газетэ ба журналнуудай тоо олошоржо байна. ... доторнай 140 шахуу миллион хэһэг элдэб ян..., 150 гаран миллион хэһэг журналнууд хэблэгдэн га...

...й ажалшад һүүлэй жэлнүүдтэ илангаяа газетэ, жур... олоор захин абадаг болонхой. Хэрбээ хэдэхэн жэлэй ...үдөө нютагуудта 60 гаран миллион хэһэг газетэ, жур...радаг һаа, мүнөө 107 миллиондо хүрэжэ байна. ...үд дэлхэй дээрэ эгээл уншадаг арад гэжэ мэдээжэ. ...аймадахи табан жэлэй туршада орон доторнай 6,5 ...хэһэг ном ба брошюра хэблэлһээ гараа.

...льна газетэ болон журналнууд жэл бүри олоор хэб...болоо. КПСС-эй ЦК-гай орган—«Правда» газетэ 9 ... үлүү хэһэгээр, «Известия»—8,5 миллион, «Комсо...правда» —8 миллион, «Сельская жизнь»—6,5 мил...ээр гарана. Тиихэдэ партиин ЦК-гай «Коммунист», ..., «Политическое самообразование». «Партийная ...э журналнууд хамта дээрээ 5 миллион шахуу хэһэг, ...» гэжэ журнал 11 миллионһоо үлүү хэһэгээр хэблэг...хой. Манай орон дотор хамтадаа 200 гаран комсомол... пионернүүдэй газетэнүүд хэдэн арбаад миллион ...ража байдаг.

...гоо ажалша арадые ажахын ба соёлой байгуулгада ...ээр элсүүлхэ, тэдэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ ...вет хэблэл тон ехэ үүргэтэй. Энэ асуудалаар һайн ...дые туйлаһанайнгаа түлөө хэдэн арбаад газетэнүүд ...нүүдтэ СССР-эй орденуудаар шагнагдаһан байна. ... манай республиканска «Буряад үнэн», «Правда Бу...етэнүүд оролсоно.

... орон доторнай мүнөө республиканска гурбан, аймагай..., «Байгал» журнал ород, буряад хэлэн дээрэ, ...й блокнот» хэблэгдэнэ. Аймагуудай 10 газетэ ород...гдажа, буряад хэлэн дээрэ гаража байдаг. Тиихэдэ ...н заводуудта, дээдэ һургуулинуудта олон тиражтай ... хэдэн газетэ гарана. Промышленна предприяти...ралсалай зургаануудта, колхоз болон совхозуудта ...ханын газетэнүүд, дайшалхы, сахилгаан хуудаһанууд ..., хүдэлмэришэн ангиин, хүдөөгэй таряашадай болон ...ллигенциин зохёон байгуулхы ажал хэрэгые зураг...жа, тэдэниие шэнэ амжалтада уряалжа байдаг.

... республика дотор хэблэгдэдэг газетэнүүд һүүлэй ... бүри олон хэһэгээр гарадаг болоhо, уншагшадынь ...орно. Редакцинуудай коллективүүд газетынгээ ма...ые гүнзэгы удхатай, олондо ойлгосотой, бүри һонин ...тула ехэ оролдолго гаргана. Тиигэхэ зуураа газетын...бэшэ эдэбхитэдые—хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэг...оо олошоруулхые, тэдэнтэй холбоо барисаагаа бүри ...ые ходо хүсэжэ байдаг.

... газетын эдэбхитэдэй дунда бүри гушаад онуудһаа бэ...һэн наһажаал хүнүүд, мүн залуушуулшье бии. Хү... ба хүдөө бэшэгшэд Д. Аюшеев, А. Аюрзанайн, ..., Б. Шоёнов, Д. Дугаров болон бусад үндэр наһатай ... дуратай ажалаа орхингүй—нютагайнгаа һонинине ...дакцида дуулгадаг, бэшэдэг зандаа.

...эй XXIV съездын баталан абаһан шиидхэбэринүүдые ...һэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь ...эхэ хэрэгтэ совет хэблэлэй үүргэ тон ехэ. Совет арад ...гаа хараалһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүл...эшэ сусашагүй тэмсэжэ байна. Ороной олон милли...дай энэ гайхамшаг тэмсэлые уран гоёор зураглан ха...эшэ хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга, тү...рилго болоно. Владимир Ильич Ленинэй хэлэһэндэл ...пагандист, хамтын агитатор, мүн хамтын эмхидхэгшэ ... совет хэблэл гүйсэд харуулха зэргэтэй.

... ороной, мүн Буряадай республиканска, аймагуудай ...й коллективүүд КПСС-эй съездын материалнуудые, ...бан жэлэй тон ехэ зорилгонуудые олондо ойлгосотой...барилан бэшэжэ, ажалшадай дунда дэлгэрһэн социа...һэй ябасые үдэр бүри үргэнөөр харуулжа байха ...э асуудалаар Улаан-Үдын аймагай «Коммунизмын ...лаан Сэлэнгэ», Загарайн аймагай «Вперед» газетэнүүд ...дүршэлтэй болонхой. Тус газетэнүүдэй штатнабэшэ ... бүри олошорно, юрын һаалишад, малшад, хонишод, ...рнууд газетын хүдэлмэридэ олooроо хабаадалса... байна.

... орон доторнай бүгэдэ арадай һайндэр—ССР Союзай ...һаар 50 жэлэй алдарта ойдо бэлэдхэл үдэр бүри ... Промышленна предприяти, колхоз ба совхозуудай ... бүхэн энэ һайндэртэй дашарамдуулан, дээшэлүүлэг... уялгануудые абаад, тэдэнээ бэелүүлжэ эхилээ. ...шэд ба колхознигуудай коллектив бүхэнэй энэ габьяа...рэг тухай газетэнүүдтэ үдэр бүри бэшэгдэнэ, сааша...гдэжэ байха.

... Социалис Республикануудай Союзай байгуулагда...лэй ойн һайндэртэй дашарамдуулан, манай ороной ... яһатанай, олон миллион арадуудай хани барисаанай ... һалбаржа байһан тухай, тэдэниие түрэл партидаа. ...оо дурланги байхаар хүмүүжүүлхэ, үнгэрһэн энэ үе ...арадай гаталан гараһан агуу ехэ зам, экономико ба ...лэй хүгжэлтэ тухай бүри гүнзэгы удхатайгаар, дэл... газетэ ба журналнуудта бэшэхэ, радио болон теле...дамжуулжа байха гэһэн эрилтэ табигдана. Эдэ тон шу...нуудые бодото дээрэнь бэелүүлхээр бэлэн байһа...ээр—совет хэблэлэй үдэр республикын газетэнүүдэй ...дай, радио болон телевидениин коллективүүд мэ...

«ПРАВДЫН» 60 ЖЭЛЭЙ ОЙ ГҮЙСЭБЭ

1912 оной майн 5-да «Правда» газетын түрүүшын номер гараһан байгаа. Мүнөөдэр КПСС-эй Центральна Комитедэй органой гаража эхилһээр 60 жэл гүйсэбэ. «Правда» хадаа совет хүнүүдэй эгээл дуратай, тэдэнэй дунда хүндэтэйшье болоһон газетэ гээшэ. Энэ газетые бүмбэрсэг дэлхэйн нютаг бүхэндэ ажаһуудаг хүнүүд һонирхон уншадаг байна. Газетын хуудаһануудта манай орон дотор, хилын саанахи гүрэнүүдтэ болоjо байгаа шухалын шухала асуудалнуудаар гүнзэгы удхатай статья, корреспонденцинүүд бэшэгдэжэ, мүн тиихэдэ дэлхэйн арад түмэнэй һонирходог асуудалнуудта сэхэ харюу үгтэжэ байдаг юм.

Мүнөө энэ газетэ 9 миллион хэһэгээр хэблэгдэн гарана. Тиихэдэ «Правдын» хэблэл орон доторхи эгээл томо хэблэлнүүдэй нэгэн болоно. Тэндэ үдэр бүри 30 миллион шахуу хэһэг газетэ хэблэгдэжэ байдаг. Эндэ «Комсомольская правда», «Советская Россия», «Сельская жизнь», «Социалистическая индустрия» газетэнүүд хэблэгдэдэг юм.

Энэ хэблэлэй коллектив Хэблэлэй һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «В. И. Ленин ажаллажа байна» гэһэн РСФСР-эй арадай уран зурааша П. В. Васильевай зураг.

ТАСС-ай фотохронико.

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ

ПАРТИИН ҮНЭН ҮГЫЕ...

Арадуудай найдабари болонхой
Агууехэ орондомнай,
Зуун тээшээ тэниижэ
Зурынал мянган харгынууд.
Номгохон oроёо хүллөөдшье
Нохойгооршье ябадаг
харгынууд...
Гансал вертолёдой дүүлидэг
Гаһар эрид харгынууд...
Гулабхаагаар почтоёо зөөлгэдэг
Гуримтайхан хилын
оршонгууд...
Туматай хашан адуунай
Туруу элеэһэн самсаалнууд...
Гансал ябаган почтальоной
Гаталжа шадаха дугытай,
Түргэн горхоор шууяһан
Түбиин годируу субасанууд...
Шуран автобус, грузовигай
Шутам сэхэ шоссенүүд,
Хото, хүдөө һууринуудые
Холбоһон бүхы харгынууд...
Агууехэ оронoймнай
Арба мянган харгыгаар,
Хүсэтэ лайнерай дүүлидэг
Хүхэ сэнхир харгыгаар,
Уһан далай мүрэнүүдэй
Уран түргэн онгосонуудаар
Алдар солото почтальонууд
Алиш тээшээ шэглэнэд лэ.
Алдарта партиингаа үгые
Арад зондоо хүргэнэд лэ.
Хүдөө нютагта, хаа хаана,
Хүндэтэ айлшад болонод лэ.
Хэблэгдэһэн бүхы газетэнүүдые
Хэдэн тээшэнь тараажа,
Үедөө мүнхэ сурталай
Үнэтэ үрэһэ сасанад лэ.
Дэгэлэй нэбтэрмэ бороодошье
Дээбэриин ниидэмэ
һалхиндашье,
Алхажа почтальоной ороогүй
Алтан богоһо байхагүйл!
Алишье арад соо мүнөөдэр
Ашата партиингаа үгые
Абажа баясан уншаагүй
Аман гэжэ байхагүйл!
Ажал хэрэгээрээ баатарлиг
Агуу солото орондомнай
Зуун тээшээ тэниижэ
Зурынал мянган харгынууд...
Арад, яһатан бүхэндэмнай
Алдартай, ямбатай
почтальонууд.
Али бүхы хэлэн дээрэ
— Асарааб газетэ!—гэнэл даа,
Дорюун жаахан үхибүүд
Долоотой, найматайһаа
эхилжэ,
Удхатайхан «Пионерская
правдаяа»
Урдаа дэлгээн уншанал даа.
Ленинэй хоёр ордениие
Энгэртээ толоруулһан
«Правдамнай»
Жаргал, тэмсэлдэ уряалһаар,
Жара наһаяа гүйсэбэл даа.
Дандаа золтой хүнүүднай
Далита хуудаһыень ирахажа,
Журнал, газетэ, номуудаа
Журамтайханаар уншанал
даа.
Эсэгэ багша Ильичэй
Эгүүридэ мүнхэ номые
Агуу партиин үгые
Арадууднай тугтаа мүнхэлөөл!
Маркс—Энгельс—Ленинэй
Мартагдашагүй үнэн
сурталые
Хамаг арадууд хаа хаана
Харгын одон болгонол даа!

ИЛАГШАД ТОДОРБО

Энэ түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха талаар абаһан түсэбүүдээ, уялгануудаа дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө союзна ба автономито республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай, районуудай дунда дэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые СССР-эй Хүдөө ажахын министерство, хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай профсоюзуудай ЦК согсолбо.

Азербайджанай, Латвиин, Киргизэй ССР-нүүд, Краснодарай хизаар, Костромской, Новгородско областьнууд, Мариин ба Яхадай АССР-нүүд, Львовско, Андижанска, Павлодарска областьнууд илажа гаран, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугуудта, мүнгэн шангуудта хүртэбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугууд ороной 55 районуудта мүн лэ барюулагдаһан байна.

(ТАСС).

ЛЕНИНИЗМЫН ТУГ ДОРО

Майн нэгэнэй үдэр Улаан талмай дээрэ нүхэр Н. В. ПОДГОРНЫН хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд! Хүндэтэ москвагайхид!

Хилын саанаһаа ерэһэн хүндэтэ айлшад!

Бүхы дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэр, хабарай ажал болон эб найрамдалай һайндэр—Майн нэгэниие мүнөөдэр баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэжэ байнабди.

Майн нэгэнээр дашарамдуулан, манай ниислэлэй ажалшадые, Соведүүдэй ороной бүхы гражданинуудые, бүхы дэлхэй дээрэхи манай ханинар болон соратнигуудые Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын үмэнэһөө халуунаар амаршална б.

Майн нэгэн—пролетарска интернационализмын һайндэр болоно. Үнгэрэгшэ зуун жэлэй эсэс багтахи түрүүшын багахан суглаануудһаа, нюуса маёвконуудһаа мүнөөнэй Майн нэгэнэй хүсэтэ жатсаалнуудта хүрэтэр дабшаһан замынь уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин олон үеынхидэй гайхамшаг ёһо заншалнуудай уг залгамжалал хангаха, дарлалта мүлжэлгэ, социальна харша байдал үгы хэхэ, дэлхэй дээрэ сүлөөтэ байдал тогтоон байгуулха гэһэн тэдэнэй эрид шиидэбэрине эли тодоор харуулна.

Ажалшадай хэтэ заяанай хүсэл эрмэлзэлнүүд, һайн һайхан ерээдүй тээшэ тэдэнэй эрмэлзэл мүнөө бодото дээрээ бэелжэ байнхай. Советскэ Союзай, аха дүү социалис оронуудай арадууд түүхэтэ туйлалтануудайнгаа түлөө омогорхолой мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байна. Социализмын агууехэ туйлалтанууд дотор бэелэн мандаһан марксизм-ленинизмын сургаал бодолнууд олон түмэн арад зоной ухаан бодол ба зүрхэ сэдьхэлые эзэлэн дэлгэрээ.

Шэнэ ажабайдал зохёон байгуулха хэрэгтээ саашанхи амжалтануудые туйлахыень социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай арадуудта совет хүнүүд мүнөөдэр үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ. Империализмда эсэргүү тэмсэлдэхи шиидхэхы хүсэн, эб найрамдалай ба социальна дэбжэлтын түшэг тулгуури— дэлхэйн социалис байгуулалта улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

Монополинуудта эсэргүүсэн, политическэ ба социально-экономическа эрхээ хамгаалан, социалис нангин зорилгонуудай илан мандахын түлөө тэмсэгшэ, капиталис оронуудай хүдэлмэришэн ангиин хүсэтэ тэмсэл мүнөө улам ехээр бадаран орьёлжо байна.

«Бүхэдэлхэйн ажалай агууехэ армитай» ангиин талаар һаналаа нэгэдэлэн талархалгын гүн мэдэрэл Маркс, Энгельс, Ленинэй мүнхэ сургаал һургаалнуудаар хүмүүжүүлэгдэһэн совет хүнүүдтэ нэбтэрэн шэнгэнхэй. Пролетариадай нэгэдэл хадаа империализмда эсэргүү хүшэр тэмсэл дотор илалтануудые туйлаха түгэс хүсэн, эшэ нүхэсэл болоно.

Дэлхэйн хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бүхы отрядуудта, ангиин тэмсэлэй талаар манай ханинарта, эдэнэй шалгармал манлай бологшо «коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудта» эндэһээ, Улаан талмай дээрэһээ дүлэтэ халуун амаршалта хүргэнэбди.

«Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!» гэһэн уряа доро мүндэлэгшэ Майн 1 дэлхэйе революционно ёһоор шэнэдхэн хубилгахын түлөө тэмсэгшэд бүгэдын бата нэгэдэлэй һайндэр болонхой. Национальна ба социальна сүлөөрэлгын түлөө, колониальна элдэб янзын дарлалтануудые, расын талаар тэгшэбэшэ байдалые усадхахын түлөө тэмсэлшэд уласхоорондын һаналаа нэгэдэн таларxалгын тугууд доро, социалис оронуудай арадуудтай, хүдэлмэришэн ангитай эм эмээ ниилүүлэн дабшана.

США-гай эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүүсэн, баатар габьяатайгаар тэмсэжэ байгаа Вьетнамай, Камбоджын, Лаосой эрэлхэг патриодуудтай дайшалхы ёһоор һаналаа нэгэдэн таларxадагаа Майн 1-нэй үдэр дахинаа лаблан дабтанабди. Үнэн хэрэгээ аршалан хамгаалжа байгаа араб оронуудай арадуудтай, национально-сүлөөрэлгын, империализмда эсэргүү хүдэлөөнэй бүхы хүсэнүүдтэй һаналаа нэгэдэн таларxанабди. Эдэнэр саашадаашье совет арадай дэмжэлгэдэ батаар найдахадань болохо!

Майн 1-нэй һайндэр манай орон дотор КПСС-эй XXIV съездын хараалһан агууехэ түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгын оршон байдалда. Совет Социалис Республикануудай Союзай 50 жэлэй алдарта ойн урда тээхэнэ тэмдэглэгдэжэ байна. Съездһээ хойшо үнгэрһэн жэлэй турша соо манай орон бүри ехэ хүсэтэй болоо. Оронойнмай экономическа, өөрыгөө хамгаалха хүсэн улам нэмээ. Арад зоной байдал һайжаруулха ехэ ехэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэнэ.

Социалис демократи, Соведүүдэй, ниитын эмхинүүдэй ажал ябуулга улам хүгжөөгдөө. Ажалшад гүрэнөө хүтэлбэрилгын хэрэгтэ бүри эдэбхитэйгээр, үрэ ехэтэйгээр хабаададаг болоjо байнхай. Совет обществын сургаал бодолой ба социально-политическэ нэгэдэл бүри батажаа.

Совет хүнүүд съездһээ хойшо үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдые согсолходоо, партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ туйлагдаһан амжалтануудые арьбадхалгын али тухай шухала байһые, түсэбтэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабаринуудые дүүргэлгын али тухай ехэ удха шанартай байһые һайн ойлгоно. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ түсэбүүдые эршэтэйгээр, сэхэ шууд бэелүүлхэ, научно-техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ шухала байһаниинь мүнөө бидэндэ бүри эли тодоор харагдана. Эдэ зорилгонуудые шиидхэхэ арга замууд съездээр тодорхойлогдонхой, бодото дээрээ шалгагданхай, бүхы совет арадаар һайшаагданхай.

Партиин политикые бүрин дэмжэдэг ушар, табигдаһан зорилгонуудые дүүргэхэ гэдэг совет хү-

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта).

...гоо эгээн ехэ таряа ...00 гектар) «Дружба» ...вленидэ бухгалтери...бинедүүд хуу хаал... Бухгалтери соо ... һууһан гурбан ...эниинь: «хэн мүнөө ...һэм. Поли, станууд...үбэ» гээд, бидэнэй ...рюусаба.

...зөөлэхэн болотороо ...һон лаар, һая хаха...үүрилэгдэһэн үргэн ...лан хабарай наранай ...асажа, үрэһэ хүрэн...эр бэлэн болонхой. ...Хёлгын эрьеһээ эхи ...найтэгэндэ бүлэг ...нууд хойно хойноһоо ...булад анзаһануудаа...хара хүрьһэ урбуу...һүртэйгөөр харагда...

...э Доодо-Хэрээтэ хоё... хорёологдожо һай...н бэлшээри дээрэ ...жа байһан дүрбэн ... трактор урилдаһан ...йно орожо ябан гүйл...һоо татагдаһан ха...үрээтэй хоёр үбгэд ...ана. Юрэдөөл һай...н бэлшээри руу уһа ... гэжэ мэдэхээр. Хаа ... таряалан, сабшалан ...ой таряашад, меха... луговодуудай эр...эрһөө үдэртэ эршэ...

...тделениин поли дээ... главна агроном П. Ф. ...кторно-тарияан ажа... бригадир М. А. ... гэгшэдтэй уулза... тарилгын шанар ...бад.

...йнгаа тарилгада оро...бо гээшэ бэзэбди. Манай бригадада 970 га шэниисэ, 250 га горох, 100 гектар горох-обёосой холисо тариха юм. Эгээн түрүүлэн горох-обёосой холисо тарижа дүүргээбди. Газарай хүрьһэн яһала дулаасаа, шииг нойтоёо алдаадүйдэнь тарижа абахаар оролдонобди,— гээд, бригадир Стрекаловский хөөрэбэ.

БУРАЗДАА ДЭЭРЭЭ...

Репортаж

— Тус бригада колхоз соогоо эгээн түрүүлэн тарилгадаа гараа. Ороohото ургамалаа хүдэлмэриин 12 үдэртэ, эртын тарилга 8—9 үдэртэ дүүргэхээр зоригжонхой. Майн нэгэнэй һайндэрые буразда дээрээ угтахабди. Тэрэ болотор бүхыдөө 200 гектар горох-обёосой холисо тариха даабаряа үлүүлэн дүүргэхэбди. Майн 2-hoo шэниисэеэ тарижа орохобди. Оньһон техникэ заһагдаа, механизаторнууднай булта полевой станuудтаа гаранхай,—гээд главна агроном нэмэбэ.

Энэ жэл агротехникэ наринаар баримталжа, тарилгаяа богонихон болзорто дүүргэхэ арга боломжо эндэ гүйсэд бии. Мүнөө үедэ таряалан дээрэ хүсэ ехэтэй 43 гэнжэтэ трактор үдэр, һүнигүй газар хахална. Тиихэдэ 3—3 сеялкэтэй 27 агрегат бэлэн. Сеялкэнүүдтэ ороohо зөөжэ хэхэ 20 автомашина бии. Трактор, машинануудта техническэ харууһалга хэхэ гурбан автомашина хүсэд хүрэхэ түхеэрэлгэтэйгээр бэлдэгдэнхэй. Механизатор, таряашадай хамтын суглаан дээрэ хүдэлмэриин түсэб, социалис мүрысөөнэй, материальна болон моральна талаар урмашуулгын гуримууд зүбшэн хэлсэгдээ. Тракторна бригада, агрегат бүхэнэй хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн долоо хоноод лэ гаргагдажа, эли газарта үлгэгдэнэ. Түрүүлжэ гараһан бригада, агрегадуудта колхозой правлениин, парткомой дамжуулгын улаан туг, үнэтэ бэлэг барюулагдана. Тиихэдэ ажалай түрүүшүүлдэ улаан тугханууд дамжуулагдана. Үдэр бүриин хүдэлмэриин дүнгөөр мэдээсэлэй бюллетень гаргагдажа байдаг.

Хабарай тарилга үнгэргэхэ тушаа хөөрэлдэһөөр байтарнай полиин хойто захаһаа гурбан сеялкэ шагтагалһан ДТ-75 трактор тооһо бурьюулан хүрэжэ ерэбэ. Сеялкэнүүдэй дискнүүд бамбагар зөөлэхэн, шиигтэйшэг хүрьһэ хурса хутага шэнгеэр эсхэн эрьелдэнэ. Сеялкэшэнээр табигдаһан гурбан залуухан хүбүүд ойро зуура ябаад лэ дискнүүдыень харана, сеялкын хоорбо соо байһан хүрэнгын ороohо гарааpaa этэрэн, жэгдэхэнээр гоожуулжа, хүрьһэндэ шэнгээнэ. Сеялкэнүүдэй хойно шагтагалагдаһан модон катогуудынь газарай хүрьһэ жэгдэлжэ үгэнэ.

— Колхоз соогоо эгээн түрүүн тарилгадаа ороһон залуу сеялкэшэд Александр Новокрещенский, Василий Авдеев, Виктор Попов гэгшэд үнинэй механизатор Михаил Родионович Кузьминай хүтэлбэри доро эхин үдэрһөө оролдосотойгоор хүдэлнэд. Тарилгын шанар һайн. Энэл янзаараа ябаа һаа, үндэр ургаса абаха байха,—гээд, главна агроном хүбүүдээ магтана.

— Пётр Фадеевич, саарһан малгай дан эртүүр бү үмдэхүүлэгты. Минии хоёрдохи үдэрөө хүдэлжэ байнабди. Хүсэд халажа ороодүйбди. Хуушанай сеялкэшэдтэй мүрысөөд, илажа гараад байхадамнай магтахадатнай болохо,— гэжэ нюдөөрөө энеэбхилһэн харасатай Сашань бултанайнгаа орондо харюусаба.

—Хүбүүдни яһала һайнаар хүдэлнэ. Гэдэргээ ходол хаража ябанаб. Хоорбо соо байһан орооһонойнгоо ямараар гоожожо байһые харахаяа мартажархёод, минии ябана аа гү гээд һанаата болоноб. Теэд дэмы гээшэ ха. Оролдосотой хүбүүд байна,—гээд, тракторист Михаил Родионович хажуу тээһээнь хөөрэлдөөндэ оробо.—Үглөөдэр шангахан хүдэлөөд байхадаа энэ 100 гектараа тарижа дүүргэхэ байхабди.

Колхозой механизатор-таряашад үнгэрэгшэ жэлдэ эртынгээ тарилга аймаг соогоо эгээн түрүүлэн дүүргэһэн юм. Мүнөөшье жэлдэ баһан бусадһаа урид эртынгээ тарилга дүүргэхээр зоригжонхой. 1971 ондо эндэхид гектар бүриһөө 10,8 центнер таряа хуряажа, бүхыдөө 94 мянга гаран центнер ороohо амбаартаа оруулжа, тэрэнһээ 24 мянган центнерыень гүрэндэ худалдаһан юм. Мүнөө жэлдэ артелиин гэшүүд гектарай 12,8 центнер ороohо хуряажа, бүхыдөө 113 мянган центнер таряа амбаарта оруулха, гүрэндөө 30 мянган центнерыень худалдаха гэһэн зорилготой.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ВЦСПС-эй ДИПЛОМУУД, ШАНГУУД

Камска автомобиль бүтээлгын заводой барилгын болзорые хороохын түлөө ВЦСПС-эй дипломууд ба шангуудые олгохо тухай дүрим Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй Президиум батална. Проектно-сметнэ документаци зохёолгые болзорһоонь урид, һайн шанартайгаар хэһэн, машина, станок ба түмэр зүйлнүүдэй түхеэрэлгээр һайса хангаһан, промышленна объектнүүдые, соёлой-ажаһуудалай эмхи зургаануудые бариха түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэһэн проектнэ институдуудай, предприятинуудай, эмхи зургаануудай коллективүүдтэ тэдэ барюулагдаха байна.

Камска автозаводой барилгын дүүрэтэр жэлдээ нэгэ дахин ВЦСПС-эй дипломууд, мүнгэн шангууд барюулагдахаар шиидхэгдээ.

(ТАСС).

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР П. П. СМИРНОВЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, гүрэнэй худалдаа наймаанай системэдэ олон жэлэй туршада һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министерствын Улаан-Үдын универмагай директор нүхэр СМИРНОВ Петр Павловичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан,
1972 оной майн 4.

ЛЕНИНИЗМЫН ТУГ ДОРО

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

нүүдэй халуун эрмэлзэл социалис мүрысөөнэй хүсэтэ дэлисэ доро, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй габшагай ажал дотор, коллективүүдэй үүсхэл, шэн габьяата манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй сэрэгшэдэй Эсэгэ орондоо заха хизааргүй үнэнөөр алба хэдэг ябадал дотор бэелнэ. Бүхы орон соо дэлгэрhэн патриотическа дэбжэлтэтэ оршон байдал Бүхэсоюзна коммунис субботнигой үедэ эли тодоор харагдаа. Энээндэ хэдэн арбаад миллион совет хүнүүд хабаадаhан байна.

Майн нэгэнэй баярта үдэр манай парти, манай гүрэн алдарта совет ажалшадта — хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенцидэ гүн ехэ баясхалан хүргэнэ. Эхэ оронойнгоо аша туhада, коммунизм байгуулха арад нийтын агууехэ хэрэгэй аша туhада зорюулдаг, шэн зоригто, зохёон байгуулхы ажалайнь түлөө эдээндэ үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэбди!

Совет арад ССР Союзай тогтоогдон байгуулагдаhaар 50 жэлэй ойе—манай ороной бүхы нацинуудай, арад үндэhэтэдэй бата нэгэдэлэй, хани барисаанай ехэ hайндэрые этигэл, найдабаряар нэбтэрэнхэй угтажа байна. Совет Социалис Республиканууд Союз хадаа ленинскэ национальна политикын гол ёhонуудай бодото бэелэл, сүлөөтэ арадуудай интернациональна ёhoop эмхидхэн нэгэдэлгын хани холбооной гэршэ жэшээ болоно. Партимнай бүхы нацинууд ба арад үндэhэтэдые ехээр хүндэлхэ үзэл бодолтойгоор, пролетарска интернационализмын, Социалис эсэгэ орондоо заха хизааргүй үнэн байха үзэл бодолтойгоор совет хүнүүдые хүмүүжүүлнэ.

Коммунизм тээшэ дабшаха хэрэгтэ манай түйлаха шэнэ илалтануудай эшэн нүхэсэл—СССР-эй арадуудай **эбдэршэгүй** хани ба **рисаан хэтэ мүнхэдөө** мандаг лэ, эб **нэгэдэл бэхижэг лэ!**

Нүхэдүүд!

Майн нэгэниие тэмдэглэжэ байхадаа, КПСС-эй XXIV съездын **гадаадын политическэ** хараа бодолой али тухай эдэбхитэйгээр, сэхэ шууд **бэелүүлэгдэжэ байхые** харанабди. Съездын хараалhан эб найрамдалай, уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай сүлөөтэ, бэеэ даан байдалай **түлөө тэмсэлэй программа** бүхы түбинүүдтэ үргэн ехэ hайшаал, дэмжэлгэдэ хүртөө. Үнэн **бодолтой хэдэн** зуугаад миллион **хүнүүд энэ программа дотор** өөhэдынгөө найдабаринууд ба хүсэл эрмэлзэлэй найруулагданхай байhые харана.

Съездhээ **хойшо** үнгэрhэн амгалан доботолгын үедэ Советскэ Союзай, бүхы социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай байдал бүри ехээр **бэхижээ**, нэрэ хүндэнь батажаа, **империализмын** эзэрхэг түримхэй политикада эсэргүүсэн, арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдал хамгаалан, тэмсэгшэ хүсэнүүд бүри эдэбхитэй боложо байна. Хархис этэгээдүүдэй хорото аашануудые гаргабашье, Европо түбидэхи политическэ оршон байдал горитойгоор хубилна. Европые бата бэхи эб найрамдалай, үрэ түгэс харилсаа холбооной район болгохо бодото арга боломжонууд бии боложо байна.

Шахардуу байдал hуларуулха, уласхоорондын шухала асуудалнуудые шиидхэн гуримшуулха гэжэ али болохоор оролдодог Советскэ Союз ходо доо залан сэхэ хараа бодол баримтална, дэлхэйн социализмын аша туhые, манай бүхы ханинар ба союзнигуудай аша туhые, империализмда эсэргүү үнэн зүб тэмсэл ябуулжа байгаа арадуудай аша туhые сэхэ шууд хамгаална.

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Майн нэгэнэй hайндэр бүхэн—**империализмда эсэргүү**, эб найрамдалай, **демократиин** ба **социализмын түлөө** тэмсэлшэдэй армиие дайшалхы ёhoop шалган харалга болодог. Мүнөөдэр эндэ, агууехэ **Ленинэй** мавзолейн дэргэдэ, дахинаа нигэжэ хүндэтэйгөөр мэдүүлнэбди: Советскэ Союз марксизм-ленинизмын, пролетарска **интернационализмын** мүнхэ суртал бодолнуудай илагдашагүй тугые, арадуудай эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө тэмсэлэй тугые Советскэ Союз саашадаашье дээрэ үргэжэ ябаха байха!

Ажалшадай уласхоорондын hанал нэгэдэн талархалгын үдэр—Майн нэгэн мандаха болтогой!

Коммунизм байгуулжа байгаа агууехэ совет арадта алдар соло!

Хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай шалгарhан манлай, коммунизмын түлөө тэмсэгшэ совет арадай вождь ба эмхидхэлшэ—Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха болтогой!

(Улаан талмай дээгүүр нэрьемэ, удаан альга ташалганууд нэжэгэнэнэ. Митингдэ хабаадагшад Советскэ Союзай Коммунис партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй хүндэлэлдэ үреэлэй үгэнүүдые хэлэнэ. Олон дабхар «Ура!» зэдэлнэ. Пролетариадай гимнын—«Интернационалай» hүр жабхаланта аялга бүхы талмай дээгүүр ханхинана).

(ТАСС).

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советдэ

„Буряадай АССР-эй газар тарялан болбосон hайнаар эрхилдэг ажахы" гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ бии болгохо тухай

Хүдөө ажахын ургамалнуудай тогтуури**тай баян** ургаса ургуулжа, ороохо таряа болон малай тэжээл бэлэдхэлгэсэ дээшэлүүлhэн түрүү колхоз, совхозуудые урмашуулха талаар КПСС-эй обком, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет республикын колхоз, совхозуудта «Буряадай АССР-эй газар тарялан болбосон hайнаар эрхилдэг ажахы» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо гэжэ тогтоогоо.

«Буряадай АССР-эй газар тарялан болбосон hайнаар эрхилдэг ажахы» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ колхоз, совхозуудай жэлэй дүн согсологдохودо КПСС-эй обкомой бюрогой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор, хүдөө ажахын министерствын зууршалгаар олгогдохо гэбэл:

жэл бүри ороохо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай, хартаабхын, овощ ба үбhэнэй тогтууритай баян ургаса абажа, өөрынь үнэ сэн хямдаруулhанай түлөө;

гүрэндэ ороохо таряа, хартаабха болон овощ тушааха түсэбөө, мүн түсэбhөө гадуур тушааха даабаряа дүүргэжэ, нэгэдэхи классhaa доошо бэшэ шанартай өөрын ороохо тарянай хүрэнгын үрэhэ, тэрэшэлэн хартаабхын, олон жэлэй ногооной хүрэнгэ бэлдэhэнэй түлөө;

адууhа мал эрхим шанартай тэжээлээр хангаhанай түлөө;

уhалагдадаг газарайнгаа ашаг үрэ дээшэлүүлжэ, наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ ехээр оруулха ба газарай хүрьhые hалхи, уhанhaa хамгаалхын тула агротехническэ хэмжээнүүдые ябуулха.

мүн бог буртаг ногоо... үбшэниие усадхаха та... нэй эрдэм наукын ... нуудые, түрүү ... ажалдаа үргэнөөр ... ажахынуудта энэ нэрэ ... гогдохо юм.

«Буряадай АССР-эй ... рялан болбосон hайнаар ... ажахы» гэhэн нэрэ ... hон тухай КПСС-эй ... рогой, республикын ... дэй Соведэй тогтоол ... газетэнүүдтэ толилогдо...

«Ургаса тарян—уhалалгаhaa» гэhэн арад зоной сэсэн үгэнүүдые Мухар-Шэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой луговод Дондоп Цыбенович Цыбенов hайн мэдэхэ юм. Тиимэhээ үнинэй коммунист Цыбенов тарялангай газарые шадаал hаа hайнаар уhалха гэжэ оролдодог. Бэрхэ луговод даажа абаhан 400 гектар талмайгаа эдэ үдэрнүүдтэ уhалжа дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhaa): колхозой парткомой секретарь И. Ю. Иванов луговод Д. Ц. Цыбеновтэй хөөрэлдэжэ hууна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын ...

НЮТАГАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ... ТЕХНИЧЕСКЭ ДЭБЖЭЛТЭ

Арад зоной материальна болон культурна эрилтэ гүйсэд hайнаар хангахын тула нютагай промышленностиие бүхы аргаар хүгжөөхэ тухай партиин XXIV съезд дээрэ заагдаа hэн. Мүн арадай ажахын шухала энэ hалбари зүбөөр хүтэлбэрилхэ эрилтэ партийна, совет органуудай урда табигдаа.

Партиин съездын табиhан зорилго бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдаhан тусхай тогтоолнуудшье hүүлэй үедэ баталан абтаа. «Үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргадаг үйлэдбэриие хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай», «Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй хүдэлмэри hайжаруулха тухай» партиин ЦК-гай тогтоолнууд соо нютагай промышленностиин материально-техническэ үндэhэ hуури бэхижүүлхэ, эдэ предприятинуудай хүдэлмэри hайжаруулха тодорхой харгы зам заагдаhан байна.

Нютагай промышленностиин Улаан-Үдэ городой предприятинууд жэл соо 8 миллион үлүүтэй түхэригэй продукци бүтээн гаргадаг болоо. Шаажан гүйлгэhэн амhарта, элдэб янзын сүүмхэ, чемодан, оёмол хубсаhа, валенка, национальна сувенир гэхэ мэтэ эд бараан эндэ бүтээгдэнэ. Мүн предприятинуудай продукци ондоо область, хизаарнуудта эльгээгдэдэг.

«Нютагай промышленностиин продукци үйлэдбэрилгын хэмжээ 1,7 дахин ехэдхэхэ, уран hайханай олзоборилгын hайн шанартай хэрэгсэлнүүдые, гарай бэлэгүүдые, ажаhуудалда хэрэглэгдэдэг ажахын жэжэ зүйлнүүдые болон арадай хэрэглэмжын бусад эд бараа нилээд үйлэдбэрилдэг болохо» гэжэ партиин XXIV съездын Директивэнүүд дотор хэлэгдэнэ.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүри ехээр бүтээн гаргаха энэ зорилго бэелүүлхын тула шэнэ предприятинууд бодхоогдохо, мүнөө хүдэлжэ байгаа предприятинууд hэлыбэн заhабарилагдаха, техническэ талаараа зэбсэгжүүлэгдэхэ юм. Республикымнай нютагай промышленностиин предприятинуудай олонхинь үргэдхэгдэжэ, шэнэ түхеэрэлгээр хангагдажа байна.

Юhэдэхи табан жэлэй хугасаада металл зүйлнүүдэй Кировэй нэрэмжэтэ заводые үргэдхэхын тула 2,5 миллион түхэриг гэхэ гү, али республикын нютагай промышленностиие хүгжөөлгэдэ зорюулагдаха бүхы мүнгэн зөөриин хахад шахууень гаргашалагдахаар хараалагдаа. Заводые техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ 1971—1975 онуудай холын хараата түсэб зохёогдонхой. Шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ, хүшэр ажал оньhожоруулха, шэнэ түхэлэй продукци бүтээн гаргаха гэхэ мэтэ асуудал түсэб дотор дууhан тодорхойлогдоо. Заводой коллектив холын хараата түсэбөө бэелүүлжэ эхилбэ. Амhартада шаажан гүйлгэхэ участогай пеэшэнүүд шэнэдхэн заhабарилагдажа, бүтээсэнь дээшэлээ.

Заводой инженер, техникүүд шэнэ конвейерно электрын пеэшэн ашаглалгада hаяхан оруулба. Шаажан гүйлгэhэн, шэрээр хушагдаhан амhарта хатааха түхеэрэлгэ нарижуулагдаа. Мүн шэнэ олон түхеэрэлгэ тодхогдоhон байна. Мүнөө завод гурбан түхэлэй шэнэ продукци бүтээжэ эхилээ. Шэнэдхэн байгуулгын, үйлэдбэриие техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлгын алхам хэhэнэй ашаар ажалай бүтээсэ 12 процентээр дээшэлhэн юм.

Гуталай болон трикотажна фабрикануудай табан жэлэй hүүл багта хүсэндөө ороходонь үргэн хэрэглэлэй эд бараанай бүри ехээр бүтээн гаргагдахань ойлгосотой.

Харин хэрэглэлэй эд бараа, ажаhуудалай хэрэгсэлнүүдые бүри олоор бүтээн гаргахын тула предприятинуудые үргэдхэхэтэй, шэнэ фабрика, заводуудые барихатай хамта мүнөө хүдэлжэ байгаа предприятинуудай ашаг үрэ дээшэлүүлхэнь ехэ шухала. Тиимэhээ нютагай промышленностьда техническэ дэбжэлтэ туйлаха асуудал мүнөө дээрээ зайлашагүйгөөр шиидхэгдэхэ ёhотой болоо.

Техническэ дэбжэлтэ туйлажа шадаа hаа, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэхэ, эд бараан, элдэб хэрэгсэлнүүд бүри олоор бүтээгдэхэ ха юм. Тиигэжэ 1975 ондо 1970 онойхитой сасуулбал, хоёр дахин олон шаажан гүйлгэhэн амhарта, оёмол хубсаhан худалдаа наймаанда эльгээгдэхэ ёhотой. Урдань манай эндэ хэгдэдэггүй байhан элдэб сувенир, арhанай галантерейнэ зүйлнүүд сувенирнүүдэй шэнэ, мүн мүнөө үргэдхэгдэжэ байгаа арhанай галантерейнэ фабрикануудта хэгдэхэ юм.

Арад зоной ургажа байгаа эрилтэ хангажа шадаха эд бараа, ажаhуудалай хэрэгсэлнүүдые республика дотороо олоор бүтээжэ болохые энэ hарын эхиндэ үнгэргэгдэhэн выставкэ элеэр харуулба.

Выставкэдэ хабаада... табигдаhан зүйлнүүд... манай нютагай пром... стиин бүтээн гаргадаг... hайшааhан, hайн сэгнэ... байна. Сагаабтар үнгэ... гүйлгэhэн элдэб амhарт... нальна түхэл маягта... трикотаж, оёмол ху... шаардаа.

Тиихэтэй хамта ... ажаглалта, үнэтэ ... дэhэн байна. Парти... Үдын горком, нютагай ... ностиин предприяти... тэлбэрилэгшэд ажагла... халнуудhaa тобшолол ... байгаа дутагдалнууд... ха хэмжээ абажа э...

Кировэй нэрэмжэтэ ... гадна, Улаан-Үдын ... ленка дарадаг, сабхи ... риканууд болон бусад ... тинууд шэнэдхэн байгу... Оёдолой фабрикын ... тээсэ ехэтэй 30 маш... Эрэшүүлэй самса оёхо ... регатно-групповой арга... эхилээ. Мүн эсхэгдэhэн ... болон бэлэн болоhон ... нэгэ газарhaa ондоо тэ... нэгэ дабхарhaa дээшэ... буулгаха ажал оньhо... hан байна. Самса ба... дые голодоhогүйгөөр ... товска гурим фабрика... лэгдээ.

Нютагай промышленн... родой предприятинууд ... бүтээн гаргаха, хүдэл... ажалай бүтээсэ дээшэлү... ша оной түрүүшын кв... бари амжалтатайгаар ...

Мүн техническэ дэб... лаха асуудал шиидх... но-шэнжэлгын инсти... холбоо барисаан бай... Жэшээлхэдэ, оёдолой ... коллектив бүтээсэ ех... на, конвейер тодхо... Ростовско институтай... нэрэмжэтэ завод жэл... ган тонно амhарта хэ... далтай шэнэ комплекс... гуулхадаа, Свердловско... институтдай хамта олон... шиидхээ.

Гэхэтэй хамта нютагай... ленностиин предприяти... дэлмэридэ горитой ду... Тэдэниие усадхаха ал... жэ байбашье, олон ас... шиидхэгдээгүй зандаа. ... тинуудые шэнээр зэ... техническэ дэбжэлтэ... асуудал нобшо удаана... дэнэ. Энэ ажал хүсэд ... доhон түсэбэй ёhoop ... лан хэгдэнэгүй гэжэ ... Шэнэ техникэ, түрү... нэбтэрүүлхэ график зо... тэдэнэй түлөө харюуса... дорхойлогдоогүй байна... приятинуудта бэелүүл... техническэ политика... рюусаха ёhотой сов... шууд эдэбхи үүсхэл ... гэхээр.

Ушар иимэhээ эдэ ... нуудта түрүү онол ар... нэбтэрүүлэгдэнэгүй. оёдолой фабрикада нэб... хараалагдаhан 43 хэм... гын 7-ниинь хии тала... Ажалые эрдэм ухаан... эмхидхэхэ түсэб мүн ... дээгүй байна.

Техническэ дэбжэлт... хэрэгтэ инженерно-тех... дэлмэрилэгшэдэй дүү... харюусалга дээшэлүү... ла. Манай фабрика, ... олонхи инженер, тех... болон техникын түйлалт... ридэ нэбтэрүүлхэ, түрү... шэл халан абалсаха ... гууламжын хүдэлмэри... хабаадалсана, техни... лаар лекци, элидхэл ... на. Олон мэргэжэлтэд ... рижуулгын ажалда хаб...

Үйлэдбэриин ашаг ... лүүлхэ талаар бии ба... боломжонууд хүсэдөөр ... дэнэгүй гээшэ. Тиимэ... техникэ муугаар ... ажалай үнэтэ саг ... Энэ ушарhaa нёдондо ... түхэригэй продукци ду... Мүн предприятинууд ... наар хүдэлнэгүй, голо... ха ушар үшөө олон.

Нютагай промышлен... дай ажахын шухала ... дай нэгэн болоно. Арад... рэглэлэй эд бараа, аж... хэрэгсэлнүүдые олоор ... энэ hалбари хүгжөөхэ, ... териально-техническэ ... ри hайжаруулха ... Тиихэтэй хамта hайн ... хэлтэй кадрнуудые ... хэ, тэдэнэй мэргэжэ... бари дээшэлүүлхэ ... саг үргэлжэ hонирхохо ... Энэ хадаа предприяти... тэлбэрилэгшэдэй, партийн... союзай организацинууд... гэлжын анхарал хан... хидхэлэй, хүмүүжүүлгы... мэри ябуулха эрилтэ та...

В. ОЧ...

партиин Ула... горкомой промышлен... транспортын таhагые ...

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ПАРТИЙНА БҮЛЭГ: ТЭРЭНЭЙ ҮҮРГЭ БА ХАРЮУСАЛГА

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон манай колхозой гэшүүд юhэдэхи табан жэлэй түсэб болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө, ажахынгаа экономико бүри хүгжөөхын түлөө эршэтэйгээр ажаллана.

Үнгэрhэн жэлэй — табан жэлэй түрүүшын жэлэй дүн хаража үзэхэдэ, абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ хүсэд арга боломжотой байhамнай элирнэ. Нийтын малай тоо толгой олошороо, ороохо тарянай муу бэшэ ургаса хуряагдаа. Ургасын дунда зэргын хэмжээн гектарай 15,2 центнер болоhон байна. Ороохо абаха ба гүрэндэ худалдаха талаар hайн амжалта туйлаhанайнь түлөө манай колхоздо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаhан юм.

Эдэ болон бусад зарим тады амжалтанууд нэн түрүүндэ манай колхознигуудай — малшад, механизаторнуудай оролдосото ажалаар туйлагдаа юм. Колхозой партийна организаци «Социалис мүрысөө саашадаа улам hайнаар эмхидхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые хүтэлбэри болгон, колхознигуудай эдэбхи үүсхэл хүгжөөхэ, үндэр бүтээсэтэ ажалда элсүүлхэ талаар шухала хэмжээнүүдые абажа байдаг. Тиихэдээ гол анхаралаа үйлэдбэриин участок бухэниие — фермэ болон бригадануудые, гүүртэ болон отаранuудай коллективүүдые партийна нүлөөдэ абаха, коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлхэ асуудалнуудта хандуулнабди.

Тэрэнэй түлөө элдэб онол арга хэрэглэгдэдэг гээшэ. Жэшээлхэдэ, ажал дээрэ коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табиха, агитатор болон политинформаторнуудые томилжо, тэдэнээр дамжуулан нийтэ-политическэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха гэхэ мэтэ.

Үйлэдбэридэ, коллективтэ партийна нүлөө хангаха хэрэгтэ партийна бүлэгүүд онсо hуури эзэлдэг. Тиимэhээ энэ асуудалда дэлгэрэнгыгээр тогтохо хүсэлтэйб.

ПАРТИЙНА ЭХИН организаци коллективэй хүтэлбэрилхы хүсэн байхадаа, өөрынгөө хүдэлмэри партийна бүлэгүүдтэ, тэндэ бүридхэгдэhэн коммунистнуудта түшэглэн ябуулдаг гээшэ. Партийна бүлэгүүдэй үмэнэ ямар зорилго табигданаб гэбэл, коллективэй дунда эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, колхознигуудай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ, тэрэниие толгойлон хүтэлбэрилхэ, ажалай болон гүрэнэй, мүн үйлэдбэриин журам бэхижүүлхын түлөө тэмсэхэ гэхэ мэтэ болоно.

Мүнөө манай колхоздо саг үргэлжын партийна 4 бүлэг хүдэлнэ. Хабарай тарилгын, ургаса хуряалгын үедэ тракторно-таряан ажалай бригаданuудта саг зуурын хоёр бүлэг байгуулагдадаг юм. Тэрэшэлэн тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэшье партийно-комсомолой бүлэг эмхидхэгдэдэг. Саг үргэлжын партийна бүлэгүүдтэ 22 коммунист тоологдоно.

Партийна бүлэгэй хүдэлмэри гол түлэб партгруппоргын шадабари ба оролдолгоhоо дулдыдадаг гэжэ мэдээжэ. Тиимэhээ колхозой партком партгруппоргнуудые шэлэн олохо, тэдэнэй hуралсал эмхидхэхэ хэрэгтэ горитой анхарал табидаг байна. Ажалдаа оролдосотой, хүн зондоо хүндэтэй коммунистнууд партийна бүлэгүүдые хүтэлбэрилнэ.

Жэшээлхэдэ, Племхозой отделенидэхи партийна бүлэгые дүй дүршэлтэй тракторист, колхозой парткомой гэшүүн Николай Доржиевич Цоктоев толгойлно. Үдэнгын hү hаалиин фермэдэ 5 коммунистнуудhaa бүридэhэн бүлэг хүдэлнэ. Тэрэниие колхозой түрүү hаалишадай нэгэн Софья Норбоевна Чултумова хүтэлбэрилдэг.

Энээнэй урда тээ манай партгруппоргнуудта энэ даабариhaань гадна, бусадшье партийна даабари—агитатор, политинформатор гэхэ мэтэ үгтэдэг байhан. Нёдондо боложо үнгэрhэн тоосоото hунгалтын суглаанууд дээрэ иимэ заншал хурсаар шүүмжэлэгдээ бэлэй. Зүбтэйшье байгаа. Өөрынгөө гол хүдэлмэриин хажуугаар партийна бүлэг хүтэлбэрилхэ, эндэхи коммунистнуудай ажал эмхидхэхэ, коллективэй хэрэгтэ хамааралсаха гээшэмнай хэды ехэ саг эдинэ, хэды хүсэл оролдолгоо гаргаха эрилтэ табина гээшэб? Тиимэhээ аргагүй хэрэгэй гараагүй сагта партгруппоргнуудтаа ондоо даабари үгэхэеэ болиинхойбди.

Зүгөөр ганса партгруппоргын оролдолгоhоо партийна бүлэгэй бүхы хүдэлмэри амжалтатай байха юм гэжэ хэншье хэлэхэгүй. Бүлэгтэ бүридхэгдэhэн бүхы коммунистнууд эдэбхи үүсхэл гаргажа, хамтынгаа хэрэгэй түлөө анхаралаа табин оролдодог коммунистнууд манай колхоздо олон юм. Үдэнгын фермэ дээрэhээ нүхэр Ц-Д. Бартаева, үнинэй коммунист Надмит Цыбенов, үүлтэртэ үнеэдэй фермын партийна бүлэгтэ hаалишан Даридулма Будажапова, тугалшан Долгоржап Цыренжиева, саг зуура эмхидхэгдэдэг партийна бүлэгүүдhээ — складые даагша Балдан Тубаев, тракторна бригадын бригадир Михаил Ковалевский болон бусадые нэрлэжэ болоно. Эдэ нүхэднай ажал хүдэлмэридөө шалгархаhaa гадна, нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, партийна даабаридаа харюусалгатайгаар хандадаг зон юм. Иимэл хадаа тэдэнэр зон нүхэдтөө хүндэтэйнүүд, хажуудахи нүхэдөө дахуулан ябана бшуу.

ПАРТГРУППОРГНУУДАЙ hуралсал тухай дээрэ дурдаа hэмди. Ямар аргаар энэ hуралсал эмхидхэгдэнэ гээшэб? Дүрбэ—табан хүниие hара бүридэ суглуулаад, семинар, зүблөө үнгэргэжэ байхын аргагүй. Тиимэhээ тэдэнэртэй өөhэдтэйнь уулзажа, хөөрэлдэжэ, бодото ажал дээрэнь hургаха, туhалха хэрэгтэй болоно. Энэ зорилгоор парткомой гэшүүд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд фермэ, бригаданuудаар ябахадаа гансал бригадиртай, фермые даагшанартай бэшэ, мүн тэндэхи партгруппоргнуудтай уулзажа, ажал хэрэгэйнь hонирходог, захяа зүбшэл үгэдэг заншалтай боложо байна. Энэ талаар дутагдалнуудшье бии, хэхэ юумэн үшөө ехэ.

Гадна партгруппоргнуудые үе үе болоод өөhэд хоорондонь ябуулсажа, ажал хүдэлмэритэйнь танилсуулжа байхада зүбтэй. Дүй дүршэлөө хубаалдахадаа олон юумэ ойлгожо абана. Саашадаа энэ онол арга бүри үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ бидэнэр партком дээрэ шиидхэбэбди.

ПАРТИЙНА БҮЛЭГЭЙ ажабайдалда коммунистнуудай суглаан онсо hуури эзэлдэг. Нэн түрүүндэ суглаа саг болзортонь зарлаха, зүбшэн хэлсэхэ асуудалаа зүбөөр оложо, hайнаар бэлдэхэ хэрэгтэй. Манай партийна бүлэгүүдые хаража үзэхэдэ, энэ талаар дутагдалнууд бии гээшэ. Суглаан дээрэ гол түлэб тушаалта нюурнууд тоосоно, тэрэниие бэлдэлгэдэ, коммунистнууд, партийнабэшэ эдэбхитэд, юрын малшад, механизаторнууд hулаар хабаадуулагдана. Коммунистнуудай өөhэдынь ажал хүдэлмэри, политическэ ургалта тухай тоосоон табигданагүй тооной. Суглаан дээрэ абтаhан шиидхэбэриин дүүргэлтын хойноhоо хиналта тон hула зандаа.

Партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэри эрид hайжаруулха, үйлэдбэри дээрэхи үүргэ, харюусалгыень дээшэлүүлхэ гэбэл, эдэ дутагдалнуудые дары усадхаха болонобди. Иимэ зорилго урдаа табинхайбди.

Партийна эхин организациин хубинь байhан партийна бүлэгүүд үйлэдбэри дээрэ партийна хиналта хэхэ талаар ехэ үүргэтэй байна. Зүгөөр энээниие зүбөөр эмхидхэжэ шадаха хэрэгтэй. Энээнэй тулада бидэнэр партийна бүлэгүүдэй гэшүүдые арадай хиналтын бүлэг, постнуудта оруулнабди. Гадна үйлэдбэриин али нэгэн участок шалгаха саг зуурын даабари үгэдэг байнабди. hүүлээрнь хэhэн хүдэлмэри тухайгаа тэдэнэр бүлэгэйнгөө суглаан дээрэ, үгышье бол партбюро, парткомой заседани дээрэ хөөрэжэ үгэдэг, элирүүлэгдэhэн дутагдалнуудые усадхаха тушаа hанамжа, дурадхалаа хэлэдэг юм.

Хиналта, шалгалта хадаа бага, ехэ коллективэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэрэ хүндэтэй сэхэ холбоотой байна. Фермэ, бригаданuудаар булта юумэн hайн байдаггүй ха юм. Нюугаад яалтайб. Жэжэ, божо алдуу эндүүнүүдые, дутуу дунданuудые олоод, энээндэ бригадирнууд, фермэ, гүүртэнүүдые даагшанар зэмэтэй гэжэ хашхаралдажа байгаа болболнай, ажал хэрэгнай урагшаа ябахань бэрхэтэй. Гол шалтагаануудыень элирүүлхэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэй зүбшэжэ, зүб мүр тээшэнь шиидхэхэ, зохихо хэмжээнүүдые саг дарыдань абаха хэрэгтэй гэжэ партгруппоргнуудтаа бидэнэр ходо hануулжа байдагбди. Эсэсэй эсэстэ ажахын бага ехэ хүтэлбэрилэгшэдэй нэрэ хүндые үргэхэ, бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhалха, тэдэниие дэмжэхэ гээшэ партийна бүлэгүүдэй зорилгонуудай нэгэн болоно. Хамта ажаллажа байгаад, хамтадаал коллективэйнгээ хэрэгэй түлөө харюусана ха юм.

ПАРТИЙНА БҮЛЭГЭЙ хүдэлмэри өхэ, олон янзын. Булта асуудалнуудынь эндэ тоолохын аргагүй. Тэдэнэрэй хүдэлмэри hайжаруулха, үйлэдбэри дээрэхи үүргэ, харюусалгыень дээшэлүүлхэ талаар колхозой партийна комитедэй hүүлэй үедэ абажа байhан зарим хэмжээнүүд дээрэ тогтобобди.

Юумэн хуу хэгдээ, хэгдэнэ гэжэ хэлэнэ бэшэбди. Эхин лэ табигдажа байна. Бусад партийна организацинуудта партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэри ямараар эмхидхэгдэнэб, парткомууд тэдэниие ямар онол аргаар хүтэлбэрилнэб гэжэ газетын хуудаhан дээрэhээ дуулаа бол hайн hэн.

Юhэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ манай колхознигуудай шиидхэхэ зорилгонууд ехэ юм. Мүнөө үедэ малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр дүүргэхэ, хабарай тарилга эрхим болзорто, hайн шанартайгаар үнгэргэжэ, үндэр баян ургасын эшэ үндэhэ табиха гэжэ бүхы колхознигууднай тэмсэнэ.

В. ЦЫБИКОВ,
Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

РЕДАКЦИhАА: Партийна бүлэгэй хүдэлмэри яажа эмхидхэдэг, тэдэниие яажа хүтэлбэрилдэг тухайгаа, мүн өөрынгөө зарим hанамжа тухай нүхэр В. Цыбиков дээрэ толилогдоhон статья соогоо бэшэнэ.

«Эхин организаци партиин үндэhэ hууринь болоно» гэжэ КПСС-эй Устав соо бэшэгдээхэй. Партийна бүлэг эхин организациин түшэглэхэ гол хүсэн болоно гэжэ хэлэбэл алдуу болохогүй. Партийна бүлэгүүдэй хүдэлмэриие алишье талаhaань харуулан, манай газетэдэ бэшэхыетнай уншагшадтаа хандаанабди.

МАГАДАН. Газаа hалхи шуурганай боложо байгаашье hаань, «Пригородный» совхозой тепличнэ комбинадай шэл хушалтанууд доро дулаан. Эндэхи далангууд дээрэ hонгино, помидорнууд, үгэрсын рассада ногоорон харагдана.

Үнгэрhэн жэлдэ 80 тонно үгэрсэ, 23 тонно помидор городойхидто эндэhээ эльгээгдээ. Эрхим огородшод дүрбэлжэн метр бүхэнhөө 25-аад килограмм үгэрсэ суглуулна.

Энэ жэлдэ совхоз 235 тонно овощ абаха гэжэ түсэблэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тепличница Римма Исхакова рассада зөөнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ХОНИШОН

Нёдондо намарай хагсуу hалхинда шара набшын хиидэн унажа байха үеэр hэн. Наран үдэ шахажа, намарай сиидэгэр тэнгэри сэнхирлэн зэнхынэ. Хүреэтын голдо үбhэн элбэг дэлбэгээр абтажа, хайшаашье хара—hүринүүд тэбхын харагдажа байгаа бэлэй.

Хирэ-хирэ намарай хагсуу hалхин баруун урдаhaа үлеэнэ. Огторгойдо холын аянда зорижо ябаhан hүрэг галуунууд урагшаа эзлэ татан, ганганалдаhaар үнгэрнэ. Хүреэтын голдо үбэлжэхөөр зөөжэ ерэhэн Бадмацырен Гончикжаповай даадаг эхэ хонидой отарада хүрэжэ ерэхэдэмнай, отарын эзэн энеэбхилэн угтажа:

— Гэртэ ороёл даа,—гэжэ уриба.

Совхоз хонишодой байха гэрнүүдые яhала олоор баринхай. Хоёр айлай байха ута сагаан байшангай нэгэндэ Бадмацырентэн түбхинэнхэй. Ороходомнай гэртэнь хүншье үгы. hамганиинь хонидоо адуулжа гараhан байба.

Бадмацырен Гончикжапов гушаяа hаял дабажа ябаhан хүн. Залуул гээшэ ааб даа. Ажалда булигдаха, диилдэхэ гэжэ юун байха hэм.

Үнгэрэгшэ зун отараданъ хонидой шэнэ байра баригдаа. Бадмацырен Гончикжаповтай нилээд хөөрэлдэбэди. Залуу хонишонтой хөөрэлдэхэдөө тэрэнэй ажал хэрэгтээ түни, бүхэриг, ажалдаа гуримтайгаар, үнэн сэхээр ябахые ехэл оролдодог хүн гээшэ ха гэжэ этигээ бэлэйб. Бадмацырен өөрынгөө ажалай дүй дүршэл тухай намда hонирхолтойгоор хөөрөө hэн.

— Хони харууhалха гээшэ тиимэшье хүнгэн ажал бэшэ. Гол түлэб эхэ хонин бүриhөө хурьга абажа түлжүүлхэ бэрхэтэйхэн байдаг. Эхэ хонидоо hайнаар харууhалжа, үбэлдөө бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлдээгүй hаа, ямаршье амжалта туйлагдахагүй. Тарган хонидой түлшье бэеэр томонууд байдаг бшуу.

— Минии hанахада совхозоймнай хонид зундаа мүртэй таргалhагүй гээшэ ха. Юундэб гэхэдэ, бэлшээри багададаг. Хоёрдохи отделенидэмнай хамтадаа 14 мянта шахуу хонид бии. Эдэ хонид зунай сагта ехэнхидээ Эхин Чисаанын талаар бэлшэнэ. Тингэжэ хэдэн отара хагшалшана ха юм,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Хүреэтын отараhaa бусажа ябахадаа, нютагайнгаа хүбүүнэй ажал хэрэгээр омогорхожо ябаа hэм.

Февраль hарын тэн... Дахяад Бадмацырен Гончикжаповай гэртэ hуунабди. Энэ үбэл Чисаанада саhан бага байгаа. Хонишод үбэлдөө дан дулаан байхадаа муу, хабарай хахир саг hунаадаг юм гээд хэлсэдэг. Газаа яhалал уринай амин унанхай. Үдэршье ута болонги. Хонишод нэгэ бага сүлөөтэй болонхой.

Хөөрхэн хурьгадые хаража байтарни, Бадмацырен нам тээшэ эрьежэ:

— Намар энэ хашаа хараа hэн гүбши даа. Хооhон задагай hэн... Хонидnай түлэг хурьгалжа байна. 570 эхэ хонидтойбди. Элдэб витаминтай тэжээл эдюулнэбди. Манай ажал хэрэг яhала бараг лэ даа.

Хабар ерээ... Тала дайдаар уhа шабар. Тарялангай газар борлон харагдана. hүрэг хонид хушууран бэлшэнэ. Наранай мүнгэн туяа газар дайдаяа ури ханаар жэгнэнэ.

Бэлшээридэ... Бадмацырен Гончикжапов моринhoo буунхай, үбсүүндэнь дурамбай. Ажалай хүндые сэдьхэлдээ мэдэдэггүй, хэжэ ябаhан ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг хүнэй шэг шарайншье сэлмэг, хүхюун байдаг гээшэ.

Загаhатын совхозой 2-дохи отделениин эрхим хонишодой нэгэн Бадмацырен Гончикжапов хонидоо адуулжа ябахадаа 570 эхэ хониноо 540-өөд хурьга гээлтэ хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байhанаа мэдүүлээ. Үшөөшье хурьгалха хонид бии.

Хабарай игаабари үдэр. Тэнгэри номил хүхэ. Ажалдаа үнэн сэхээр оролдодог залуу хонишон Бадмацырен ажалай жолоо батаар адханхай. Ажал жаргал асардаг... Залуу хонишон, мүнөө сагай хүн, ажалай жаргал тээшэ хододоо алхалжа ябыш даа...

В. ЧИМИТОВ,
багша.

Хэжэнгын аймаг.

Хамтын пропагандист, агитатор, эмхидхэгшэ

ЭДЭБХИТЭДТЭЭ ТҮШЭГЛЭН...

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые дэрэнь бэелүүлхын, юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын Сэлэнгын аймагай промышленна предприятиколхоз, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд эрид тэмсэжэ байна. Ажалшадай энэ эдэбхи ые газетын хуудаһанда һайнаар, ойлгосотойбэшэжэ байха хэрэг журналистнуудай нангин болоно. Манай редакциин коллектив энэ шурэгтые хараадаа абажа, үдэр бүриин анхарал байна.

зетэ хадаа хамтын пропагандист, хамтын агибайхаһаа гадна, хамтын эмхидхэгшэ мүн» В. И. Ленин заагһан байна. Тиимэһээ партиин съездын шиидхэбэринүүдые ажалшадта рилан ойлгуулха, социалис мүрысөөнэй ябаүгэнөөр харуулха, түрүү дүй дүршэл олоной болгохо хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал бди. Энэ асуудалаар нэгэ жэшээ дурдамаар.

нгын совхозой суута һаалишан, КПСС-эй съездын делегат, республикын Верховно депутат Д. Д. Данзанова юһэдэхи табан даабарие 3,5 жэл соо дүүргэхэ гэһэн үүсргаад, өөрынгөө хэжэ байһан ажал, саашанхи тухай манай газетэдэ тодорхойгоор бэшэ. Тэрэнэй энэ һайн һайхан үүсхэлые аймагай түрүү хүнүүд дэмжэжэ, табан жэлэй түсэзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арацалис мүрысөөндэ оролсонхой. Мүнөө энэ доро хэдэн арбаад хүдэлмэришэд, колхознилаллажа байна. Тэдэнэй тоодо Карл Марромжэтэ колхозой тугалшан Ц-Д. Будажапов, ртсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан даева, Химнын совхозой, Тельманэй нэрэмжэолхозой хонишод Г-Ц. Соднюмова, А. Батыолон бусад олон нүхэд оролсоно.

үүсхэлдэ эхи табиһан һаалишан Д. Д. Дан, тэрэнэй жэшээгээр хүдэлжэ эхилһэн нүхэд оонойнгоо даабарие амжалтатай дүүргээд, ургашатай һайнаар хүдэлжэ байна.

КПСС-эй съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүл түлөө», «Табан жэлые—болзорһоонь урид», жэлэй хоёрдохи жэл: шинии хубита ямар гэһэн гаршагуудые бии болгожо, газетынгээ бүхэндэ материалнуудые толилдог болон. Тэдэ гаршагууд доро промышленностиин, ажахын түрүүшүүлэй ажал хэрэг тухай дэг заншалтай. Тиихэдээ ямар нэгэн колй гү, али бригадын, хүдэлмэришэнэй гү, колхозой гэшүүнэй абаһан уялгаяа ямараар ээ байһан тухай асуудал саг үргэлжын ан абтанхай. Социалис уялгануудай дүүргэлшан шалгажа байхын тула «Уялганууд дүүргэгдэнэб?» гэһэн тусхай гаршаг газетэдэ болгогдоо.

мышленна, хүдөө ажахын үйлэдбэриин түлэй дүй дүршэлые олоной шадабари болгоудал баһал шухала гэжэ һанагдана. Тиимээ хэрэгтэ анхаралаа табижа, «Түрүү дүйэй хуудаһа» гаргадаг болообди. Карл Марк нэрэмжэтэ колхозой М. И. Ковалевскиин барилдаг таряан ажалай бригада нёдондо гекриһөө дунда зэргээр 19 центнер ороохо абажа, аймаг соогоо эрхимлэһэн юм. Тиигэжэ тэрэ бригада «Алтан анзаһан» гэжэ приздэ хүртэһэн байгаа. Тус бригадын механизаторнуудай дүй дүршэл тухай тусхай хуудаһан һаяшаг гаргагдаа. Тиихэдэ үйлэдбэриин түрүүшүүл тухай уран гоёор бэшэгдэһэн зураглал ба очеркнууд газетэдэ толилогдожо байдаг.

Аймагтамнай промышленность хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байна. «Комсомолшуудай бүхэсоюзна габшагай барилга» гэжэ соносхогдоһон Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилга нёдондоной эхилэнхэй. Промышленностьда техническэ дэбжэлтые түргэдхэхэ, предприятиин нөөсэ ба арга боломжые үргэнөөр хэрэглэхэ асуудалнууд тон ехэ удха шанартай болоно. Эдэ асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхын тула «Техническэ дэбжэлтые түргэдхэхын түлөө», «Нөөсэ, алмалта, бэдэрэлгэ» гэһэн гаршагуудые газетэдээ бии болгожо, материалнуудые толилнобди.

Мүнөө орон доторнай, тэрэ тоодо манай аймагташье ССР Союзай мүндэлһөөр 50 жэлэй ойдо бэлдэлгэ үдэр бүри үргэдэжэ байна. Энэ түүхэтэ һайндэрые ажалай амжалтаар угтахые эрмэлзэһэн хүдэлмэришэд, колхознигуудай ажал хэрэг, шэнэ туйлалтанууд тухай, манай ороной оло миллион арадуудай хани барисаан тухай, Ленинэй национальна политикын илан мандаһан тухай газетэдээ үдэр бүри бэшэжэ эхилээбди.

Коллективэйнгээ урда табигдаһан шухала зорилгонуудые бэелүүлхын тула хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдые, уншагшад болон эдэбхитэдые олоор хабаадуулха шухала. Энэ асуудалаар бага зэргэ юумэн хэгдэжэ байна. Редакцидамнай хүдөө ажахын түрүү дүй дүршэлэй, шахтернуудай, транспортна, залуушуулай болон бусад штатнабэшэ таһагууд эмхидхэгдэнхэй. Жэшээнь, хүдөө ажахын түрүү дүй дүршэлэй таһагые аймагай главна ветврач И. С. Воронцов, залуушуулай таһагые ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Е. М. Бондарева гэгшэд хүтэлбэрилнэ.

Эдэ таһагуудай гэшүүд ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, редакцида ехэ туһа хүргэдэг болоо. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэд И. С. Воронцов, И. М. Файбусович, А. А. Виноградов болон бусад удха түгэлдэр статья, корреспонденцинүүдые бэшэжэ, газетэдэ саг үргэлжэ толилуулна. Залуушуулай таһагай гэшүүдэй һара бүри нэгэ дахин гаргадаг «Эдир наһан» гэжэ тусхай хуудаһан олоной анхарал татадаг болоо.

Аймагай промышленна предприятинуудта, колхоз болон совхозуудта, отделени ба бригадануудта хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэдэй постнууд эмхидхэгдээд, редакциин хүдэлмэридэ баһал горитой туһаламжа хүргэнэ. Гусиноозерскын ГРЭС-эй барилга дээрэ эмхидхэгдэһэн постые инженер Б. Чеповской, шахтоуправлениин дэргэдэхи постые техник Ю. Орешников, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой постые С. Биликтуев, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Ягодинска отделениин постые Г. Гордеев гэгшэд хүтэлбэрилдэг байна. Тэдэнэр коллективэйнгээ түрүү хүнүүдэй ажал хэрэг ба нютагайнгаа һонинине бэшэжэ, манай редакцида эльгээдэг юм.

Богонёор хэлэхэдэ, хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэймнай тоо жэл бүри олошоржо байна. 1938 ондо хамтадаа 780 бэшэг абаһан байбал, үнгэрөөшэ жэлдэ 1400-гаад бэшэг редакцида ороо һэн. Тиихэдэ уншагшаднайшье олошороо. Мүнөө газетэмнай 6000 шахуу хэһэгээр хэблэгдэдэг болоо.

Хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдтээ, олон тоото уншагшад болон эдэбхитэдтээ түшэглэн, партиин XXIV съездын табиһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ аймагай ажалшадай эдэбхи үүсхэлые бадаруулан хабаадуулжа, ехэ амжалтада уряалха гэшэ редакциин журналистнуудай мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго болоно.

Г. САБЖАЕВ,
«Улаан Сэлэнгэ» газетын редактор.

МАНАЙ ТУҺАЛАГША

Газетэ... Нэгэ газетэ хэблэн гаргахын тула хэды мянган үзэг суглуулан холбожо, үгэ, мэдүүлэл болгонob? Тоолоожо барахаар бэшэ гэхэдэшье балай алдуу болохогүй ха. Үзэгүүдые холбохо гээшэ хэды шэнээн хүндэ ажал гээшэб?

Урдань гараараа үзэг бүхэниие нэгэ-нэгээр суглуулжа, үгэ, мэдүүлэл болгодог байгаа. Тиигэжэ газетэ, журналнууд, ном һудар барлагдадаг байһан. Харин мүнөө...Мүнөө ороноймнай, тэрэ тоодо манай республикын типографинуудта олон тоото орёо оньһон техникэ, зэр зэмсэг бии болонхой. Тиигэжэ типографиин хүдэлмэрилэгшэдэй ажал оло дахин хүнгэдхэгдөө, тэдэнэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдээ.

Линотип. Энэмнай хэдэн мянган жэжэхэн зүйлнүүдһээ бүридүүлэгдэһэн орёо оньһон машина гээшэ. «Хэды орёошье һаа, һайн машина даа» гэжэ линотип тухай типографиин хүдэлмэрилэгшэд хөөрэлдэдэг болонхой. Үнэхөөрөөшье тиимэ гээшэ ха.

Линотипистканууд редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр бүриин туһалагшад болонхой. Нина Банзаргашеевна Цыренжапова тиимэ мэргэжэлтэдэй нэгэн юм. 1963 ондо Уфа хотын полиграфическа училищи дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Хориин аймагай типографида хүдэлжэ эхилээ. Удаань Хэжэнгэдэ ажаллаа. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада республиканска типографиин филиалда хүдэлжэ, «Буряад үнэнэй» хуудаһануудта гарадаг материалнуудай үзэгүүдые линотипай хүсөөр суглуулан холбодог байна. Тиигэхэ зуураа дааһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, халаан бүриингөө даабарие ходо үлүүлэн дүүргэдэг, дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэ болонхой.

— Нина Цыренжапова манай филиалай бэрхэ хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн юм. Өөрынгөө мэргэжэлые һайса шудалһан, машинаяа табан хурагандаа адли мэдэдэг болонхой. Оролдосотойгоор хүдэлжэ, даабарияа үлүүлдэг юм,—гэжэ филиалай мастер Надежда Степановна Шульга хөөрэнэ.

Үнгэрөөшэ жэлэй декабрь һарада «Буряад үнэн» газетын түрүүшын номерой гараһаар 50 жэлэй гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум Нина Банзаргашеевна Цыренжаповае Хүндэлэлэй грамотаар шагнаһан байгаа. Энэл даа, манай коллективэй олон туһалагшадай нэгэн—линотипистна Нина Цыренжаповагай жэшээтэ ажалай эли тодо гэршэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: линотипистка Н. Б. Цыренжапова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ШЭНЭ АМЖАЛТАДА УРЯАЛНА

Хүдөө ажахын институдай «Байкал» гэжэ һуралсалай ажахын коллектив жэл бүри ажалдаа һайн амжалта туйладаг болоо. Һүүлэй жэлнүүдтэ тус ажахын хүдэлмэрилэгшэд ехэ һү һааха, ноохо ехээр хайшалха талаар республика дотороо эрхим жэшээ харуулна. Үнгэрһэн жэлэй туршада эндэхи һаалишад үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 4444 килограмм һү һаагаа. Тиихэдэ ажахын долоон һаалишан жэл соо үнеэн бүриһөө 5 мянгаһаа үлүү килограмм һү абаһан байна. Һаалишан А. С. Нузыревич жэл соо үнеэнһээ 5478 килограмм һү һаажа, ажахы соогоо эрхимлээ.

Байгша оной түрүүшын квартал соо ажахын хүдэлмэришэд баһал һайн дүнгүүдые туйлаба. Гурбан һарын туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1015 килограмм һүн абтаа. Эндэхи хонишод 100 эхэ хониин бүриһөө 110 гаран хурьга абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна.

Ажалшадые шэнэ амжалтада уряалха, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлые бадаруулха хэрэгтэ эндэхи «Учхозовец» гэжэ ханын газетын үүргэ тон ехэ байна. Газетын редколлегидэ эдэбхитэй 5 хүн һунгагдажа, хүдэлмэриинь ажахын главна ветврач К. Шомоев шадамар бэрхээр ударидана. Эндэхи партийна бюро, тэрэнэй секретарь С. Халтуев ханын газетын редколлегиин хүдэлмэрие зүбөөр хүтэлбэрилдэг, саг болзортонь зүбшөөл, заабари үгэжэ байдаг юм.

Энэ жэлэй эхинһээ «Учхозовец» газетэ юһэ дахин гаргагдаа, мүнөө Илалтын һайндэртэ зорюулагдаһан номерынь бэлдэгдэжэ байна. Коллективэй урдаа табигдаһан зорилгонуудаа ямараар бэелүүлжэ байһан тухай, социалис мүрысөөнэй ябаса болон бусад асуудалнуудаар газетын номер бүхэндэ дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэнэ.

Жэшээ болгон тус газетын энэ оной январиин 13-да гараһан хоёрдохи номерые хаража үзэе. Ажахын түрүү хүнүүдэй үйлэ хэрэг, хэжэ байһан хүдэлмэри тухай материал тэрэ номерто гол һуури эзэлһэн байна. Эндэхи хүдэлмэрилэгшэдэй 1971 оной туршада туйлаһан шэнэ амжалта тухай тодорхойгоор бэшэгдэнэ. Тиихэдэ жэлэй туршада социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн һаалишад, хонишод, тугалшад, үхэршэд, механизаторнууд тушаа үнэн зүрхэнһөө, хани халуунаар бэшэһэн амаршалганууд баһал толилогдоо. «Шэнэ зорилгонууд тодорхойлогдоо. Хэлэһэнээ бэелүүлхын түлөө бултадаа тэмсэе!» гэһэн гаршаг доро энэ ажахын коллективэй 1972 оной социалис уялганууд мүн тэрэ номерто барлагдаһан байна.

Энээндэл адляар газетын номер бүхэндэ хүдэлмэришэдэй хэжэ байһан ажал, тэдэнэй һанал бодол, саашанхи зорилгонууд тухай тобшохонооршье һаа, олондо ойлгосотойгоор бэшэгдэжэ байдаг юм. Энэ жэлэй түрүүшын кварталай дүнгөөр Посельскэ һаалиин фермын коллектив ажахы соогоо эрхимлэһэн байгаа. Тэндэхи һаалишадай дүй дүршэл тухай газетын нэгэ номерто ажахын главна ветврач К. Шомоев дэлгэрэнгыгээр бэшэһэн байна.

Эрдэм наукын туйлалта, түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ асуудалда газетэ ехэ анхарал табина. Жэлэй эхинһээ гараһан номернуудтань мал адуулагша Ф. А. Телешев, һаалишан Л. Н. Седых, тракторист И. А. Москвитин, автослесарь Г. Г. Копосов гэгшэдэй ажалай нюуса тухай һонирхолтойгоор бэшэгдээ.

Гэхэтэй хамта энэ газетэ ажалай журам, ниитын гурим хазагайруулагшадтай, архиншадтай, ажалдаа һалирхайгаар хандадаг хүнүүдтэй эрид шууд тэмсэжэ байдаг юм. Жэшээлхэдэ, «Архиншад» бидэнэй дунда үгы болог» гэжэ статья соо үхэршэн Ц. Баторов, барилгашан В. Лямичев, луговод Н. Калаганский гэгшэд шүүмжэлэгдээ. Ажалай журам эбдэһэн һаалишад В. Гороховская, А. Зуенко, тугалшан Г. Новоседов, техник-урэжүүлэгшэ В. Дружинина гэгшэд тухай нүгөөдэ номертонь шүүмжэлхы удхатай статья толилогдоһон байна.

Иигэжэ «Байкал» гэжэ ажахын ханын газетын номер бүхэн ажалшадые шэнэ амжалтада уряалжа байдаг болонхой.

А. НАГАСЛАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ханын газетын редколлегиин гэшүүн, уран зураашан М. Ф. Смольников ээлжээтэ номероо шэмэглэн гоёоно.

Авторай фото.

ТЭСЭБЭРИ, ТЭМСЭЛ, ШАДАБАРИ

Фёдор Цыденжапов «Буряад үнэн» бэшэжэ эхилһээр хорёод болоно байна. Үшөө эдир шан, Захааминай аймагай Са... дунда һургуулиин шаби ... түрүүшынгээ заметкэ ...цида эльгээгээ бэлэй. Тэрэнь ... дороо газетэдэ толилогдожо, ... «дали ургаһан» байгаа ха. ...тэһээр Фёдор таһалгарлагүй ...эдэ бэшэжэл, бэшэжэл бай-

... жэлнүүд һубарилдаһаар ...ол байба. Фёдор һургуу... амжалтатай дүүргээд, Дор... Банзаровай нэрэмжэтэ багша... институдай буряад хэлэ ...литературын отделенидэ һу... ороо бэлэй. Һуража бай... хүндэ үбшэндэ дайрагда... һуралсалаа саашадань үр... үлүүлхэ аргагүй болоһон ...

1966 оной зун. Албанай хэрэ... турэл нютагтаа ошоод, Фё... ороо бэлэйб. Орон гэһээм ... орон дээрээ хэбтэбэ. ...үн дээрээ Николай Островский «Булад яажа хатуужааб?» ... ном бариад, дээрэнь сэбэр ... табяад, юушьеб даа бэ... хэбтээ бэлэй. Өөрынгөө нютагта этигэбэгүйб. Айхабтар ... үбшэндэ нэрбэгдээд, орон ...һээ бодожо шадахаар бэшэ ...оһон аад, үшөө бэшэжэ ...!? Хатуу зоригтой, ходоодоо ... һанаатай, ямаршье бэр... бэлнүүдые дабажа гарахаар ... хүн лэ иимэ байха ёһотой ... даа! Фёдор тиимэ хүнүүдэй ...иинь байгаа.

...дан саг соо һууҗа, бэеынь ..., нютагайнгаа һонин тухай ...үйхэн хөөрэлдэбэбди. Хэ... гүндөөр үбшэлжэ байбашье, ... нютагайнгаа һониниие хэн... үлүү һайса мэдээд бай... һэн. Хаана юун болоноб, хэн ... ажалтайб, ямар амжалта... — Фёдор бултыень мэдэһэн ...байха. Нютагайнь буурал са... толгойтой үбгэд, хүгшэд ..., урданай ёһо заншал, уль... туужа, онтохон хөөрэдэг бай... Өөрынь үеын, хани нүхэд ... мартадаггүй һэн — ээл... ...һэндэ адли ерэжэ, нютагайн... һониниие дуулгадаг байһан

...хөөрэлдэһөөр һуутараа нара... орохо болоно һыешье ойлго... ...ди. Нүхэрни бэшэжэ эхил... ...юумэеэ дүүргэхэ дүтэлһэн ... Нютагайнгаа суута мал-

шан, тэрэ үедэ һаяхан лэ Ленинэй орденоор шагнагдаад байһан Жүгдэр Үндеевич Цыденов тухай тиихэдэ Фёдор түрүүшынгээ очерк бэшэһэн байгаа. Тэрэ очеркнь аймагай «Ажалай туг» газетын хуудаһанда уданшьегүй толилогдожо, уншагшадай зүгһөө ехэтэ һайшаагдаа бэлэй.

Хорёод жэл соо Фёдорой бэшэжэ, «Буряад үнэнэй» хуудаһануудта гаргаһан бүхы материалнуудые суглуулаа һаа, яһала томохон ном болохо ха. Энэ нүхэрнай газетын бүхы жанрнуудые «танигһан», бэшэдэгшье юм. Нэгэ иимэ һонирхолтой хөөрэлдөөн манай редакцида болоһон юм.

«Буряад үнэнэй» коллективэй ээлжээтэ суглаан боложо байба. Ажал хэрэг, саашанхи зорилгонууд тухай хөөрэлдөөн... Тэндэ Ленинэй орденой кавалер, малшан Жүгдэр Цыденов тухай Фёдор Цыденжаповай шүлэгөөр бэшэһэн очерк һайшаал магтаалда хүртөө һэн. Шүлэгөөр бэшэгдэһэн тэрэ очеркые, нютагайнь хүн зон һонирхон уншаһан байгаа.

Фёдор үшөө һургуулида һуража байхадаа, уран зохёолдо «бэеэ туршаад» үзэдэг һэн. Һайн зохёол, шүлэг гансата бүтэшэдэггүй, тэрэниие бэшэжэ һурахын тула бэеэ «бэлдэхэ» хэрэгтэй ха юм. Фёдор аха нүхэдэй бэшэһэн шүүмжэлэлнүүдые анхаралтайгаар уншадаг, тэдэнэй зүбшөөлнүүдые һайнаар хадууҗа абадаг заншалтай. Оршуулгашье хээд туршаа. Фёдорой ород хэлэнһээ оршуулһан нэгэ ном хэдэн жэлэй саада тээ хэблэгдээ һэн. «Агнуурида» гэжэ рассказуудайнь суглуулбари урэанда ном боложо гаргагдаа. Тэрэнь һургуулиин үхибүүдтэ зорюулагданхай.

Нютагайнь үбгэд, хүгшэд Фёдорто ерэжэ, урданай ёһо заншал, үльгэр туужа, онтохон хөөрэжэ үгэдэг юм гэжэ дээрэ хэлэгдээ һэн. Тэдэниие анхаралтайгаар шагнажа, зохёол соогоо хэрэглэдэг, найруулан бэшэдэг байха юм. Тэрэнэй найруулһан олохон онтохонууд, өөрынь зохёоһон шог рассказуудшье газетын хуудаһануудта гаража байдаг гээшэ. Фёдор Цыденжаповай найруулан бэшэһэн онтохонууд ном болгогдожо, энэ жэлдэ хэблэлһээ гараха.

Б. ВАНЧИКОВ.

Захааминн.

МИНИИ ҺАНАМЖА

1935—1936 онуудай һуралсалай жэлдэ — түрүүшынхиеэ багшалжа байхадаа, үхибүүдые һургаха хэрэгтэ тон бэрхэ ушартай дайралдаад, газетэдэ бэшэжэ, ехэ һайн зүбшөөл абаа һэм. Тэрэ сагһаа хойшо ходо газетэдэ бэшэдэг болонхойб. Сугтаа хүдэлдэг бэрхэ багшанар, нүхэд тухайдаа газетэдэ бэшэхэдээ, зүрэдөө сэдьхэлни ханадаг.

Республиканска газетын хуудаһанда хүдөө бэшэгшэдэй заочно һуралсал эмхидхэбэл, ехэ һайн байгаа. Тэндэ газетын жанрнууд тухай тоо шохонооршье бэшэжэ байбал, бултанда туһатай байха һэн.

Е. ЦЫРЕНОВА,
Хурамхаанай дунда һургуулиин һуралсалай таһагые даагша.

«К. Габаевай фото» гээд газетэдэ толилогдоһон зурагуудай доро уншагшаднай оло дахин уншаһан байха. Энэмнай Ким Дармаевич Габаев гээшэ. Өөрөө багшын мэргэжэлтэй хүн. Сүлөөтэй сагтаа фото хэдэг.

Хэдэн жэлэй саада тээ энэ нүхэр түрүүшынгээ фото бариад, редакцида ерэһэн байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо К. Габаев ажалдаа нилээд дүршэжэ, штатнабэшэ эдэбхитэй фотокорреспондент болотороо ургаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. Д. Габаев.

ГАЗЕТЭ МҮНДЭЛБЭ

Хэблэлэй үдэрэй урдахана ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводто ехэ удха шанартай ушар болобо. — Эндэ олон тиражтай газетын түрүүшын номер гараба.

Тус газетын нэгэдэхи хуудаһанда толилогдоһон түрүү бэшэг соо газетын уг зорилго тухай тодорхойгоор бэшэгдэжэ, заводой үйлэдбэриин хүгжэлтэ болон ниитын ажабайдалые удха түгэлдэрөөр бэшэжэ байхыень хүдэлмэришэн бэшэгшэдые редколлеги уряална.

Республиканска ба олон тиражтай газетэнүүдэй редколлегинүүдэй эльгээһэн амаршалгын бэшэгүүд мүн лэ энэ номерто толилогдоо. Улаан-Үдын промышленна предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ гараһангайнь дашарамдуулан, заводой хүтэлбэрилэгшэд ажалшадаа газетээр дамжуулан хани халуунаар амаршалһан байна.

Заводой коллективэй ажабайдалые үргэнөөр, һонирхолтойгоор газетэдээ харуулжа байхыень газетын редколлегидэ хүсэе.

АНХАРМААР АСУУДАЛНУУД

КОММУНИС ПАРТИИН XXIV съезд совет һургуулинуудай урда ойрын жэлнүүдэй туршада бүгэдэ ниитын арбан жэлэй һуралсал бэелүүлхэ тон харюусалгатай зорилго табиһан байна. КПСС-эй съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, һургуулиин коллективүүд горитойхон хүдэлмэри ябуулжа байнхай.

Арадай гэгээрэлэй талаар туйлагдаһан амжалтануud тухай дурдангүй, харин саашаадаа хэгдэхэ ажал, бэелүүлэгдэхэ зорилгонууд тухай бэшэхэ хүсэлэнтэйб. Улаан бургааһандал ургажа ябаһан үхибүүдые коммунис үзэл бодолтойгоор, эрдэм бэшэгтэйгээр, ажал хүдэлмэридэ дуратайгаар хүмүүжүүлхэ нангин хэрэгтэ «Буряад үнэн» газетэ яһала туһаламжа хүргэдэг, саашадаа бүри ехэ үүргэ дүүргэхэнь бата найдамтай.

Тиимэһээ арадай гэгээрэлэй талаар иимэнүүд асуудалнуудта анхаралаа табижа, удха һайнтай статьянуудые хэблээ һаань, ехэл һайн байгаа гэжэ һанагдана.

Нэгэдэхеэр, юһэдэхи табан жэлэй туршада бүхы залуушуулые арбан жэлэй һургуулитай болгохо гэһэн шухала зорилгые бэелүүлхэ талаар тон ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Энэ тон харюусалгатай хэрэгэй манай һургуулинуудта ямараар бэелүүлэгдэжэ байһан тухай саг үргэлжэ харуулхын тула тусхай гаршаг бии болгохо байгаа. Жэшээнь, «Залуу хүн бүхэндэ дунда һургуули», «Бүгэдэ ниитын дунда һуралсал — сагай эрилтэ» гэхэ мэтэ.

Хоёрдохёор, буряад эхин һургуулиин классууд 3 жэлэй программаар хүдэлжэ байнхай. Тиихэдэ 1972—1973 онуудай һуралсалай шэнэ жэлдэ 5-дахи классай һурагшад шэнэ программаар номоо үзэжэ эхилхэ юм. Энэмнай ехэ харюусалгатай хэрэг гээшэ. Газетэ багшанарта туһаламжа болгон «Шэнэ программа ямараар бэелүүлэгдэнэб» гэһэн гаршаг доро статьянуудые хэблээ. Энэнь ехэл һайн гээшэ бэлэй даа.

Энэ һуралсалай жэлдэ дүрбэдэхи классууд түрүүшынхиеэ предметнэ һуралсалда оруулагданхай. Энэмнай шэнэ юумэн, тиимэһээ багшанарай урда олон янзын хүндэ хүшэр асуудалнууд гарадаг. Дүрбэдэхи классата түрэлхи хэлэ, литература болон бэшэшье предмедүүдэй хайшан гэжэ заагдажа байһан тухайнь газетын хуудаһанда нэгэшье статья хэблэгдээгүй. Шэнэ программаар 4 ба 5 классуудта ажаллажа байһан, ерэхэ жэлдэ ажаллахa багшанарай дүй дүршэл саг үргэлжэ харуулжа байханиь тон шухала.

Гурбадахяар, 8500-гаад хүбүүд, басагад һаяар дунда һургуули дүүргэһэнэй аттестат абахань. Тэдэниие ерээдүйн гайхамшагта үйлэ хэрэгүүд, агуу һайхан ажалай үргэн зам хүлеэжэ байна. «Хэн болохобши?» гэһэн асуудалда арбадахи классай олонхи һурагшадай харюу үгэжэ шададаг байбашье, харин зарим залуу хүнүүдэй 10-дахи класс үглөө мүнөө дүүргэхэеэ байгаад, тоб байса харюусажа шададаггүйнь мэдээжэ. Ямар шалтагаанһаа иимэ ябадал ушарнаб? Республикын зарим һургуулинуудта энэ асуудалда анхарал багаар табигдана.

Хүдөөгэй һургуулинуудаар ябаад, 10-дахи классай һурагшадтай хөөрэлдэхэдэ, зариманиинь, жэшээнь, иимэрхүү харюу үгэдэг. «Би врач болохо һанаатай хүм. Теэд конкурс ехэ юм гэлсэдэг. Тиимэһээ медтэ ошохогүйб, конкурс үсөөнтэй институдта ошоһоб». Сэхыень хэлэхэдэ, конкурс багатай дээдэ гү, али дунда һургуули бэдэрэгшэд яһала олон. Иимэ ябадал ямар шалтагаанһаа гаранаб? Һургуулиин багшанарай, плангаяа классай хүтэлбэрилэгшэдэй «Хэн болохобши?» гэжэ асуудалда һурагшадаа эртээнһээ бэлдээгүй дээрэһээ болоно гэжэ хэлэлтэй. Гэхэ зуура олонхи түрэлхид энэ асуудалда анхаралаа табидаггүй байна. Тиимэһээ газетын хуудаһанда «Хэн болохобши, залуу үетэн?» гү, али «Ямар мэргэжэлтэй болохобши?» гэһэн гаршаг бии болгохо хэрэгтэй гэжэ һанагдана.

Энэ гаршаг доро элдэб мэргэжэлтэдэй хөөрөөе, тэдэнэй ажал хэрэгые уран гоёор харуулжа байхада, ургажа ябаһан үхибүүдтэ тон ехэ нүлөө үзүүлхэ байһаниинь мэдээжэ.

Дүрбэдэхеэр, нэгэдэхи-дүрбэдэхи классуудай шабинар шэнэ номуудаар һурана. Түрэлхи ба ород хэлэнэй, литературын номуудые дүй дүршэлтэй багшанар, эрдэмтэд ба методистнарай зохёоһон байбашье, тэдэнэр үшөө дутуутай гээшэ. Шэнэ номуудые стабильна болгохын тула үшөө ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ байна. Энэ хэрэгтэ манай газетэ туһаламжа болгон хэдэн номой шүүмжэлэл хэблэһэн байна. Тингэбэшье тусхай гаршаг доро шэнэ номууд тухай багшанарай дурадхал саг үргэлжэ хэблэгдэжэ байха бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. ОШОРОВ
Буряадай АССР-эй габьяата багша.

БҮХЫ ДЭЛХЭЙН АЖАЛШАД МАЙН НЭГЭНИИЕ ҺАЙНДЭРЛЭБЭ

ПРАГА. Социалис Чехословакиин городуудай, һуурин тосхонуудай үйлсэ гудамжанууд, талмайнууд, байшангууд болон ордонууд улаан ба национальна тугуудаар, гоё һайхан транспарантнуудаар шэмэглэгдэнхэй.

Ажалай шэнэ амжалтанууд тухай, түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэһэн тухай мэдээсэлнүүд ЧССР-эй бүхы нютагуудһаа Прагада ерэнэ. Майн 1-нэй һайндэрэй урда тээхэнэ Зүүн-Словакиин металлургическа комбинадай прокатчигууд түсэбһөө гадуур 600, мүн дээшээшье тонно түмэр дабтан гаргаһан байна. Ружомберок хотодохи В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ текстильнэ комбинадта эдэ үдэрнүүдтэ 250 мянга гаран метр бүд даабариһаа гадуур нэхэгдээ.

БЕРЛИН. ГДР-эй ниислэл хотын ажалшад амжалта илалтануудаар һайндэрөө угтаба. Түсэбтэ шэнэ табан жэлэй хоёрдохи жэлэй гурба һарын даабариие хотын промышленность 101,5 процент дүүргэжэ, СЕПГ-гэй VIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула шухала алхам хэбэ. Эдэ үдэрнүүдтэ Берлинэй олон зуутаад бүлэнүүд шэнэ байрада нүүжэ ороо.

Хабарай һайндэрэй хүндэлэлдэ совет гурбан республикын — РСФСР-эй, Белоруссиин, Молдавиин — уран зурагай искусствын выставкэ Берлиндэ нээгдэһэн байна. Тус выставкэ Совет гүрэнэй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагданхай.

БУДАПЕШТ. Социализм амжалтатайгаар байгуулжа байгаа венгер арад Майн 1-нэй һайндэрые дэбжэлтэтэйгээр тэмдэглэжэ байна гэжэ Профсоюзуудай бүхэ венгриин соведэй секретарь Тивадар Немешлаки Майн 1-нэй һайндэрэй хүндэлэлдэ Венгриин радио ба телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ. Венгриин Арадай Республикада ниитын социалис байгуулалта, социалис экономико, социалис соёл хүгжэн һалбарна.

БЕЛГРАД. Социалис Югославиин олониитэ ажалай уласхоорондын һайндэрые үргэнөөр тэмдэглэбэ. Оронэй городуудай, һуурин тосхонуудай үйлсэ гудамжанууд гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй.

Югославиин Коммунистнуудай Союзай Президиум, хүтэлбэрилхы зургаанууд, ниитын бусад эмхинүүд Югославиин арадуудые Майн 1-нэй һайндэрөөр амаршалба. Ажалай туйлалтанууд тухай мэдээсэлнүүд эндэхи республиканууднаа ороно.

УЛААН-БААТАР. Монголой Арадай Республикын ажалшад ехэ амжалта илалтануудаар Майн 1-ниие угтаба. Улаан-Баатарай түмэр замшад бүгэдэ арадай социалис мүрысөөнэй манлайда ябана.

Налайхын — МНР-эй шулуу нүүрһэ малтан абадаг промышленностиин түрүүшын уурхайн шахтёрнууд дүрбэ һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

Монголой хүдөөгэй ажалшад мүрысөөндэ хубитаяа ехээр оруулба. Малшад түл олоор абаад, гарза хоролтогүйгөөр харууһалжа байна. Таряашад хабарайнгаа тарилга хэжэ эхилээ. Энэ хабар 400 мянган гектар талмайда ороо һото, тэжээлэй ба бусад ургамалнууд таригдаха.

ТОКИО. Майн 1-ниие һайндэрлэхэ комитет уряа лозунгнуудтайгаар Японой бүхы ажалшадта хандаба. Салин хүлһыень нэмээхын түлөө, хүдэлмэриин сагые хороохын түлөө, социальна хангалга һайжаруулхын түлөө, Окинавада американ ядерна зэбсэг байлгалгые, сэрэгэй баазануудые тогтоолго буруушаадаг тэмсэлээ улам шангадхахыень үргэн ниитэ ажалшадые уряалба. Япон-американ сэрэгэй холбоое болюулхын түлөө, ажалшадай уласхоорондын һаналаа нэгэдэлгые улам бэхижүүлхын түлөө, американ эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү тэмсэлдэнь Индохитадай арадуудта туһа хүргэхэ зорилготой тэмсэлэй уряа доро энэ жэлэй Майн 1 Японд тэмдэглэгдээ.

ОТТАВА. Капиталис дарлалта мүлжэлтэдэ, империализмда эсэргүүсэн, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэхыень Канадын ажалшадые Канадын Коммунис парти ажалшадай уласхоорондын һайндэрэй — Майн 1-нэй хүндэлэлдэ ... рюулһан мэдүүлгэ соогоо ... ба.

ГУАЯКИЛЬ. Ажалшадай ... хоорондын һаналаа нэгэд... үдэрые һайндэрлэхэ тушаа ... шалгын бэшэг соогоо Эк... Коммунис парти (КПЭ) ... демократическа, түрүү үзэл... сэнүүдэй нэгэдэл бэ... уряатайгаар хандаһан бай... хэ сүлөөгэй, дулдыданга... байдалай түлөө тэмсэдэг ... тадай ба бусад оронуудай ... дуудтай нэгэ һаналтай бай... хайдаа Эквадорой Компарти ... дүүлнэ.

Ажалшадай һайндэрэй ... страцинууд Майн 1-дэ бүхы ... дотор болобо. Оронэй профс... нэгэдэлнүүдэй уряагаар тэдэ ... хидхэгдээ.

(ТАСС).

Матвей Осодоев

Баршуудхын Дүүхэй

туужаһаа хэһэг

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь апрелиин 27-ной, 30-най номернуудта).

Иигэжэ асуухадань, нютагайхидынь оггошье гайхалдаагүй, харин Захруун хүгшөө хүбүүн уруугаа нюдөө үзүүрлэн хараад, обооролдожо байһан зоной хоорондуур түрисэлдэн орошоно.

Дүрбэн мөөртэй тэргэ хангиртарнь шэрэһэн зэргэшээ гурбан морид тээлнигэй зүүн хойто буланг тойрон орожо, сэргэ тээшэ хатарбад. Баадха һарнагар хамараа бэридээ һайсахан хазуулһандаа урагшагүйдэбэшье, энеэсэгээһэн хэбэртэйгээр шүдөө ирзагад гүүлээд, шадалаараа хатаржа ябаһан моридоо үшөө дахин шабхуурдажа, хашаа соо гүйдэлөөрнь оруулхые захираадхиба. Тиигээд модон түйсын оёорто үлэһэн архияа шабхан гудамхяад, Дүүхэйн амандахи боолтые шамдуухан тайлажа, үнөөхи түйсэтэйнь хамта харгын захаар һасхайлдаһан халаахай уруу шэдэжэрхибэ.

Маншууд баянай хонидые адуулхала бэлшээридэ гарахадаа гү, али эсэгынгээ сабшаһан үбһэ бухаллахаа ошоходоо тэрэ түйсэдөө аарса хэжэ ябадаг һэн. Шал һогтуугаар басагаяа үдэшэхэдөө Баршуудха худадаа һаймһаржа, харгыдаа мангараа тараажа ябахыень түйсөөр дүүрэн һүнэй архи хээд, тэргэ дээрэнь табижа үрдиһэн байгаал ха. Теэд мүнөө Баадха баянда хооһон түйсэ, Баршуудхашье хэрэгтэй бэшэл даа. Хооһон түйсынгөө нэгэл тиимэ хайратайгаар халаахайн хоорондуур мухарин орохые харахадаа Дүүхэйн нюдэн ээлүүдгүй уһатажа, үнэн сэдьхэлһээ бархирха дуранинь хүрэбэ.

Сошордоһон морид бүришье эршэтэйгээр хатаржа, хашаагай ойро суглараһан хүнүүд шүүд арайхан харгыһаа зайлажа үрдибэ. Нютагай үгытэй ядуу, туйган тулюур айлайхид шэнэ бэриин бууһые онобшолон хаража үрдеэшьегүй һаа, Баадхын солгёо дошхон моридто гэшхүүлэнгүй, харгыһаа зайлажа үрдиһэндөө баясан, абяагүйхэн гэр гэртээ таран ошоо бэлэй. Ушар юуб гэхэдэ, шэрдэмэл модон бартаань тэрэ дары хахиһан хаагдаад, тон дүтын түрэлэй хүнүүд досооонь ороһон байгаа бшуу. Бэриин бууһанай хүндэлэлдэ гайтай ехэ зугаа найр болохо, одоол тиихэдэнь садатараа мяха эдихэ, һогтоторoo архи ууха һанаатай сугларһан үгытэйшүүл шүлһөөл залгяад үлэшоо һэн.

Захруун хүгшөө һөөл хүхюутэй юумэ намхалзан ерээд, бэриеэ тэргэһээ дүмэлсэн буулгаха һанаатай гараа һарбайба. Алтан бугаэгтай, һаргама гоё бэһэлигтэй, элдэбын зүүдхэлнүүдые хангируулһан хүгшөөе мүнөө болоторoo хараадүй ябаһан басаганай зэбүүрхэдэһэниинь хүрөөд, хахасаха дээрэнь бархиржа байһан эжынь гэнтэ нюдэндэнь үзэгдэхэдэл боложо, бүхы бэень шэшэрэн палганашаба. Тиигэбэшье Дүүхэй бэеэ бэряад, тэргэһээ арайл гэжэ һолжорон бууба. Наранай элшэдэ һаргаһан нюдөө гараараа халхалан, урагша хойшоо найгарха зуураа обёорходонь, зүүдэндэньшье үзэгдөөгүй зүһэ буруу томонууд, тарганууд хүнүүд, үндэр хашаа тэрэниие тойрон халхалха юм. Эхэ эсэгэдэнь орходоо тал ондоо, дээрэлхүү бардам зантай, хүйтэн шарайтай хүнүүд шал худалаар миһэрэлдэн, бэриеэ инаг халуунаар угтажа байһан тэмдэг үзүүлнэ янзатай. Угайдхадаа үнөөхи моришо хүбүүншье харагданагүй. Нэгэл тиимэ үзэмжэгүй шалхагар, һанжуу шарайтай, дулбигар уралтай, нялуун бодигоосогүй харасатай, гуша гарамгай наһанай набтаршаг хүн хажуудань маярган ерээд:

— Амар мэндэ, айлшан! — гэжэ дуугарба.

Энэ болоторoo иимэ арюухан сэбэр шарайтай, хэһэг бороогой һүүлээрхи нарихан сагаан хуһандал адли уян нугархай бэетэй, сэсэн һонор харасатай басага хараадүй ябаһан Захруун хүбүүндээ сухалдаад, хүнүүдһээ нюусаар Шадаанай гуяые шэмхэжэ:

— Үүхи яяр эрэ.. Юун айлшан гэжэ... Һамгамни гэхэдэ яаха юм, — гэжэ шүдэеэ зуун хэлээд, бэриеэ һугаданхай гэртээ оробо.

Үдэр хоногууд һубарилдан ошожол байгаа.

Баадха баянай үбэлэй гэртэ ори гансаараа хаагдаһан Дүүхэй тэрэ гэһээр нара хараагүй, һүлэмхи оонигор дэнгэй ойро һуунхай, үдэр сагаа үнгэрэгшэ һэн. Адагуусан шэнги доромжолуулбашье, үнөөхи залпагар муухай Шадааниие ойро дүтэшье үзөөгүй, хабтагар зузаан нюур уруунь пяс гэтэр нёлбоод лэ ябуулагша бэлэй. Анханһаа аймхай Шадаан түрэлхидэйнгөө тухирба, зантагар толгойень эльбэхэһээ нааша аргадабашье, һамгандаа дүтэлхөө зүрхэлөөгүй. Дүүхэйн гал халуун харасаһаа далтираад, уруу дуруу болонхой ерэхэдэнь, эсэгэнь сухалдахын ехээр сухалдажа:

— Эрэ хүн гүш, али сар гүш? Тэрээхэн хүүхэнние номгоруулха шадалгүй... Халагни халаг! — гэжэ бадашаад, Захруунай дуулахагүйн тула шэхэндэнь юушьеб даа шэбэнэхэдэнь, Шадаан заапайтараа энеэгээ бэлэй.

Эсэгын зүбшэлшье туһалаагүй. Тиихэдэнь Баадха бүри галзууржа, амбаар сооһоо холоодхо абаад, үбэлэйнгөө гэр уруу уухилһаар оробо. Элэжэ ялайшаһан холоодхыень мүнөө болоторoo хараадүй ябаһан Шадаан гайхажа, эсэгынгээ хойноһоо дахалдан орошолой. Харин Дүүхэй тэрэ холоодхыень обёорхошье шадалгүй, Баадхын угзарһан тээшэ найгаран гунхалзаад, хоёр хүлөө холоодходо углуулжархёо һэн.

Нэгэтэ үглөөгүүр Захруун хүгшөө табаг баринхай ороод:

— Эдеэлэ даа, арһа яһан болоторoo турахашни. Үһөөрхүү бороо зогсодог, үхин басаган номгордог юм шуу. Манай Шадаан аали номгон зантай, шамайе гомдохоохогүй байхал даа. Һуун байтараа бэе бэедээ дадалсажа, хэнһээшье жаргалтай гэр бүлэ боложо һуухалта. Эдлэхэ бариха гээ һаа, эд бараа, зөөри зөөшэ мандаашта бэшэ, — гэжэ налгай даруухнаар хэлээд, бэриингээ хажууда һэхэрэн һуужа, елэн хара гэзэгыень эльбэсэгээбэ.

Эхэнэр хүнэй сэдьхэл ямаршье сагта уужам налгай, энэрхы дулаан байдаг шуу. Еборгон муухай аашатай Баадхаһаа боложо хэдэр зантай болоһон Захруун мүнөө юундэшьеб даа сэдьхэлэй гүнзэгыһөө уяран хайлажа, энээхэн басагые холоодхоһоо мулталха эрхэгүй байһандаа шаналаа һэн. Табагтай шүлөө урдахи табсан дээрэнь аргаахан табяад, халбага гартань баадхан шахуу барюулаад, эдеэлхыень үшөө дахин гуйба. Дүүхэй холоодхотой хүлнүүдээ урагшань дүмэн хүдэлгэхэтэйгөө шүдөө зуугаад, нюдөө шаб аняадхиба. Ямаршье орёолтогүй холоодходо хабшагдаһан хүлнүүдынь хараха тэнаггүй холонхой, шүүд хүдэлхэтэйнь хамта нойтон шарханъ зүүгээр хадхаһандал үбдэхөөжэ, нюдэнһөө гал сасаржа байһандал болоно бшуу. «Һанаха һайхан инаг дуратай Сэмбэлдээ хэзээдэшье урбахагүйб. Заапагар муухай Шадаанай шоодобори болонхаар, үхэһэмни һураггүй дээрэ» гэжэ сэдьхэһэн басаган үдэр хоногуудые үлөөр шахуу үнгэргэжэ, харанхалжа унаха туйлдаа хүрэтэрөө тэсээгүй, тэрээхэн боро шүлыень халбагадажа ороо һэн. Яахаб даа. Гүлмэр жороо наһанайнь сэсэгтэ намжаа хаһа уряалан даллажа, хорото муухай үхэлэй һабарһаа мултаржа гарахыень заяажашье болоо.

Захруун хүгшөөгэй асарһан шүлые дууһынь уугаад, табагыень һарбайжа үгэхэ зуураа:

— Һайн бэлэйт, — гэбэ.

— Юун һайн гэжэ даа. Ори гансахан бэридээ бүхы юумэеэ бултыень үгэнэл бэзэбди, — гэжэ Захруун дуугарба.

— Тиимэ хадань юундэ намайе холоодходо хээд, харанхы гэртэ хааха болообта?

— Үгы теэд... Энээн тухайдаа хадам эсэгэтэйгээ зохидхоноор хөөрэлдөөд үзэхэдэ яаха юм.

Иигэжэ дуугархадань Дүүхэйн досоо бүришье булангиртажа, архиин хорон үнэрөөр анхилһан Баадхын заапагар аман, һарнагар зузаан хамар нюдэндэнь харагдахадал болохо юм.

— Намда ямаршье хадам эсэгэ байхагүй!

— Тиигэжэ хэлэжэ болоогүй юм шуу, — гэжэ Захруун нялуунаар дуугараад, Дүүхэйн баруун шэхэндэ амаа дүтэлүүлжэ, — Мухаа, үдэшэ оройшог болоходо, Шадааншни ерэхэ. Хүн шэнги мүртэйгөөр байжа үзөөрэйл даа, зай гү? — гээд, харюу хүлеэһэн янзатай урдаһаань сэхэ хараба.

— Намда танай Шадаан хэрэгтэй бэшэ, заяандаашье һамганиинь болохогүйб, — гэжэ Дүүхэй эридээр хэлэбэ.

— Тиихэдээ ямар үбгэн хэрэгтэй болоноб?

— Танай мэдэхэ юумэн эндэ үгы. Хэлээшье хадам ойлгохогүйт.

— Тиихэдээ хүбүүнһээмнай дээрэлхээ гүш?

— Та, Шадаанай эжы, дуратай хүндөө хадамда гараа һэн гүт, али?..

— Заа, тэрээгээр яахамнайб даа. Үни хада үнгэрһэн хэрэг ха юм. Юрэдөө, элдэбын юумэн болоо һааб даа.

Захруун хүгшөөгэй абиртажа захалһые ойлгоһон Дүүхэй нэгэл тиимэ мэхэтэйгээр хараад:

— Тамнай мүн баһа адууһа малаар андалдуулһан болоно гүт даа? — гэжэ асууба.

Захруунай шанаа алтиралдажа, оонигор уйтан нюдэдынь эригэнэжэ, һууха мүрөө оложо ядана хэбэртэй. Тиигэбэшье бэеэ бэряадхина.

— Юун, адууһа малаар гэнэ гүш даа? Тиимэ ёһо заншалай бии һэн тула яахабши.

— Тиихэдэ үгытэй, баяншье айлай басаган тон адли эрхэтэй болоно гү даа.

— Зай, тэрээгээр яахамнайб даа. Элдэбын юумэн болоо һааб даа. «Намда дуратай гүш?» — гэжэ эрэшүүл бидэнһээ һурадаггүй бшуу. Бэе бэедээ дадаха хэрэгтэй. — Захруун бэриингээ баруун шэхэндэ шэбэнэн: — Мухаа, бүри һаяхана хэлэһыем мартаагүй бэзэш, — гэжэ хандаба.

— Юугэ мартаагүй гэжэ?

— Оройшог үдэшэ болоһон хойно Шадаан ерэхэ.

— Үгы, намда танай Шадаан хэрэгтэй бэшэ, заяандаашье һамганиинь болохогүйб. Ойлгыт, хайрлыт, табиит намайе эндэһээ! — гээд Дүүхэй һугшаран уйлашаба.

— Үшөө ниихэшни дуталдаа бы! Минии хүбүүнһээ үлүү бэрхэ юумэншни алин бэ? Һаһаараа эдлэхэ зөөритэй, адууһа малтай!.. Ши тиихэдэ хэнэй басаган гээшэбши? Туйган тулюур, үгытэй ядуу... Байза, эсэгэшни хэн гэжэ нэрэтэй бэлэй даа? Хорёогоор дүүрэн адууһа малтай, гэрээр дүүрэмэ зөөшэ зөөритэй болгоһыемнай мартаа гүш? Сурба нюсэгэн дүүнэршни мүнөө үлдэхэ, даарахаа болёод, одоо табжархай табин наадажа байгаа ёһотой. Тиихэдэ эхэ эсэгэ хоёршни хүлһөөр хүдэлхөө болиһон лэ байха. Эдэ бүгэдые мартажа болодоггүй юм шуу...

Дүүхэйн мэдээ ороходо харанхы болошонхой, гэрэй буланда хулганаануудай пишаганалдаха дуулдана. Үни хада унтарһан дэнгээ ноосохо һанаатай таамагаар зуруул бэдэржэ тэмтэрһээр ябатарнь, сонхын хаалтануудай забһараар үүрэй толон харбажа, танигдаагүй энэ харини дайдада ээлжээтэ үдэрэй айлшалан ерэһые гэршэлээ бэлэй. Ямар үдэр болохоб? Энэ асуудал басагые оггошье һонирхуулаагүй һэн. Харин Захруун хүгшөөдэ альгадуулһан зүүн шэхэниинь үнөөхил зандаа шэнхинэжэ, «Хараарайш, үзөөрэйш! Бидэнэй гарһаа тиимэ бэлэхэнээр мултаржа шадахагүйш. Бэримнайшье болоодүй һаа, боголнай боложо хосорхош!» гэһэн бузар муухай хараал зэдэлһээр байгаа бэлэй.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

ТҮРҮҮШЫН УУЛЗАЛГА ЮУ ХАРУУЛААБ?

футбол

Зүүн Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй долоодохи зонодо наададаг «А» классай футболистнуудай дунда энэ жэлэй түрүүшын уулзалганууд үнгэргэгдэбэ. Эндэ һайн бэлэдхэлтэй командануудынь шүүжэ гарахадаа, өөһэдтөө шухала очконуудые бэшүүлжэ шадаба.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр найман команда хоорондоо наадаһан юм. Энэ үдэр манай «Сэлэнгэ» команда айлшаар ерэһэн Эрхүүгэй «Аэрофлот» командатай наадахадаа, уулзалгаяа 1:0 тоотойгоор шүүжэ гараа һэн. Энэнь эрхим илалта гү, али бэшэ гү гэһэн асуудал гарана. Манай һанахада өөрынгөө стадион дээрэ наадахадаа шүүгээшье һаань, бирагүйхэн илалта гэжэ һанахаар. Юуб гэхэдэ, түрүүшын наадаһаа ехэ тоотойгоор шүүжэ, урагшаа дабшахые эрмэлзээгүй һаамнай, саашадаа хойноһоо дабшажа ябаһан командануудай хүсэжэ ерэхэдэнь лэ сохижо оруулһан, алдаһан бүмбэгөөрнь али командын урагшаа гараһые тодоруулдаг ха юмбибди. Тиимэһээ манай «Сэлэнгэ» түрүүшынгээ наада һулаар эхилээ гэжэ сэхэ хэлээ.

Нүгөөдэ командануд хэр зэргэ наадаяа дүүргээ хаб гээд хаража үзээ. Зоно соогоо түрүү һуури эзэлхын түлөө үсэд нэтэрүүгээр оролдожо ябадаг Шэтын СКА команда Ангарскын «Старт» командада айлшалһан байна. Тиихэдээ эдэнэр талмайн эзэдые 1:3 гэһэн тоотойгоор шүүгээд гарашаһан байха юм. Мүн Владивостогой «Луч» командада айлшалһан Благовещенскын «Амур» командын футболистнууд талмайн эзэдые 0:3 тоотойгоор шүүһэн байна. Красноярскын «Автомобилист» командын футболистнууд Петропавловск-Камчатский хотын «Вулканай» спортсменүүдые 1:0 тоотойгоор шүүжэ, түрүүшын очко командадаа бэшүүлбэ.

Манай зонодо үшөө ямар командануд түрүү һуури буляалдалсаха болонхойб гэхэдэ, Хабаровскын СКА, Южно-Сахалинскын «Сахалин», Братск... «Сибиряк» командануд ... Иигээд ерэхэдээ долоодохи ... футболистнуудай дунда ... һуури эзэлхын түлөө шанг... рысөөнүүднай эхилжэ, ... бүхэнэй дүн футболдо дура... шуулые һонирхуулха ёһоор... нирхуулна гээшэ.

Манай «Сэлэнгэ» коман... футболистнууд наадан бүхэн... хим һайнаар үнгэргэжэ, ф... дуратайшуулаа урмашуула...

Үглөөдэр «Сэлэнгэ» коман... хоёрдохи уулзалгаяа ... стадион дээрэ үнгэргэхэ боло... Айлшаар манайда Шэтын ... команда ерэхэнь.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ

Телефон · Телеграф · Радио

ХИЛЫН СААНАҺАА

НЬЮ-ЙОРК

Анджела Дэвисэй бэшэг

ТАСС

Политическэ үзэл бодолойгоо түлөө засагаархидаар мүрдэгдэн сүүдлэгдэжэ байһан американ коммунистка Анджела Дэвис Демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федерацида амаршалгын бэшэг эльгээбэ.

«16 һарын туршада ганса хүнэй һууха камера соо һуугаад, гар даалгаар сүлөөдэ гаранхай байнаб, — гэжэ бэшэг доторнь хэлэгдэнэ. — Бүхы дэлхэйн олон мянган хүнүүдэй хүсэлэл оролдолгоор, дэмжэлгээр энэ илалта туйлааб. Намайе, мүн политическэ үзэл бодолоороо США-гай түрмэдэ хаагдаһан бүхы хүнүүдые хамгаалхын тула дэлхэй дээрэ дэлгэрһэн залуушуулай хүдэлөөе Демократическа залуушуулай бүхэдэлхэйн федераци толгойлно. Эдэбхитэй ябуулгынь түлөө ВФДМ-дэ баяр баясхалан хүргэнэб».

Дэлхэйн хэблэл Урда Вьетнамдахи байлдаанууд тухай

Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй амжалтанууд тухай, сайгон сэрэгүүдэй сухарилга тухай харин хэблэл үргэнөөр бэшэнэ. Патриотическа хүсэнүүд Куангчи провинциин түб хотые эзэлэн абаа гэжэ мэдээсэхэ зуураа, «Нью-Йорк таймс» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Сайгон сэрэгүүд хүндэ хүшэр байдалда ороходоо, ухаа мэдээгээ алдан, зугадаха баатай болоо. Энэнь дайнай үе соохи эгээн лэ ехэ сухарилта болоно».

«Сайгон сэрэгүүд зоригоо мохоо. Гансал хойто бэшэ, мүн урда, түбэй фронтнуудта шанга харюу сохилтонуудые абахадаа, ехэ гээлтэ хоролтодо ороһон байна» гэжэ Англиин «Файнэншл таймс» газетэ бэшэнэ.

АЖАЛШАДАЙ ЭРИЛТЭ

БОНН. (ТАСС). ФРГ-гэй ажалшадай эгээн олоороо хабаададаг эмхийн Баруун Германиин профсоюзуудай нэгэдэлэй эмхидхэһэн митингнүүд, суглаанууд һүүлэй үедэ оронэй промышленна ехэ түбүүдтэ болоно. Советскэ Союз ба Польшотой ФРГ-гэй хэһэн договорнуудые дары түргөөр эсэслэн баталха эрилтэ суглаанда хабаадагшад табина.

ТОКИО. (ТАСС). Хэмэл утаһаар бүд нэхэхэ эгээн ехэ үйлэдбэринүүдэй нэгэн — «Тэйдзин» компани 300 хүдэлмэришэдые ажалһаань гаргаһан тухайдаа соносхобо. Экономикын муудан доройтолгоһоо уламжалан, үйлэдбэреэ хороонһоо боложо иимэ шиидхэбэри гаргагдаа гээд компаниин захиргаан мэдүүлээ.

1971 оной хабарһаа хойшо Японой промышленность доройтолгодо оронхой. Үнгэрэгшэ зун «долларые хамгаалха» зорилгоор США-гай зүгһөө хэмжээнүүдые абажа эхилхэдэнь, Японой экономикодо тохёолдоһон бэрхэшээл бүри ехэ болоһон байна. Бүд нэхэлгын үйлэдбэридэ илангаяа ехэ хохидол ушаруулагдаа. Юундэб гэхэдэ, Японд нэхэгдэһэн эд бүдүүдые Америкын дэлгүүртэ гаргажа худалдалга бага болгохыень Вашингтон баадхаһан байна.

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые ажалһаань гаргажа, хүдэлмэриин неделиие хороожо, Японой предприятинуудай эзэд энэ хүшэр байдалһаа гарахые оролдоно.

200-гаад хүнүүд Испаниин Лондондохи посольствын байшангай дэргэдэ ерэжэ, франкистнуудай һаяхан алаһан хүдэлмэришэдэй дурасхаалые минута соо абяагүй зогсожо ёһолбо. 3000 хүдэлмэришэдэй хабаадалгатай полицейскэ мүрдэлгэнүүдые эсэргүү демонстрациин үедэ Эль Феррол городто энэ ушар болоо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Испаниин посольствын байшангай дэргэдэ Англиин хүдэлмэришэд зогсоно.

ТАСС-ай фотохронико.

РИМ

ИТАЛИ ҺУНГАЛТЫН УРДА ТЭЭ

ТАСС

Италида болохо парламентска һунгалтын эхилтэр үсөөхэн үдэр үлэбэ. Оронэй олон арбаад городуудта, һуурин тосхонуудта олоной хабаадалгатай митингнүүд, суглаанууд үдэр бүри боложо, Италиин Коммунис партиин элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад үгэ хэлэнэ.

Һунгалтын урда тээ Италиин Коммунис партиин бэелүүлжэ байгаа программые үргэн ниитэ улад зон, тэрэ тоодо коммунистбэшэ хүнүүдшье дэмжэнэ.

Сэнхир экран

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА

16.00 — Дамжуулгын програм... 16.05 — Һүүлэй һонин. 16.1... «В мире животных». 17.0... А. Кров «Глубокая разведка»... зүжэг. 18.20 — Һүүлэй һо... 19.40 — «Хүгжэмтэ уулзалга»... Харагшадай захилаар ко...

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА

19.00 — Телепанорама (бу... хэлэн дээрэ). 19.15 — Кино... «Оролдосотой һурагшад». 19.2... «Үдэшын Улаан-Үдэ». Теле... онно газетэ.

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА

20.00 — «Мүнөөдэр — хэбл... үдэр», «Правда» газетын 60 ... лэн ойдо зорюулагдаһан дам... га. 20.40 — «Сережа» — уран һ... ханай фильм. 21.55 — «Эзэд ... хөөрөөнүүд» (2-дохи дамжу...). 22.25 — «13 стульев» багахан ... жэгүүдэй телевизионно театр.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА

23.30—23.40 — Хүгжэмэй ... һарлалга.

«ОРБИТЫН» ПРОГРАММА

23.40 — «Дуу сээжэлдэ». 2... — «Время» — информац... программа. 00.30 — Хоккей... СССР-эй чемпионат. «Дин... мо» (М) — «Спартак» (М).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «... дай ендэр» — түрүү бэшэг. «... пись соревнования» — сугл... ри. Газарай үрэжэл һайжа... габшагай хоёр һара» — су... бари.

Хоёрдохи хуудаһанда. ... на ажабайдал. «Ленинэй ... ро» — А. Луковецын статья. ... рэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. ... хэблэлдэ зорюулагдаһан ... ческа хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. ... нютагай һонин. Хилын саана...

«БУРЯАД ҮНЭН» газетын XXIII заншалта ЭСТАФЕТЭ

1972 оной МАЙН 7-до

Соведүүдэй талмай дээрэ үдэрэй 12 часта эхилхэ

ИЛАЖА ГАРАҺАН КОМАНДАНУУДТА ШАНГАЙ КУБОГУУД БУСААЛТАГҮЙГӨӨР БАРЮУЛАГДАХА

ХАНИНАРАЙ ТУҺАЛАМЖА

Украинын ниислэлһээ Киргизэй Токмак хотодо бэшэг ерэбэ. «Главлегпромпроектын» гүрэнэй проектнэ институдай (ГПИ) коллектив камвольно-ээрэлгын фабрикын документаци зохёохо захил абаа гээд тэрээн соонь мэдээсэгдэнэ. Энэ предприяти жэл соо 50 мянган ээрсэг утаһа ээрэжэ гаргахаар хүсэтэй байха.

Совет засагай жэлнүүдтэ бүхы аха дүү арадуудай туһаламжаар Киргиздэ хүнгэн промышленность бии болгогдоо. Москвагай мэргэжэлтэд — «Чоплон» гэжэ фирмэ. Ленинградай инженернүүд — «40 лет Октября» гэдэг мантан томо оёдолой фабрика барихадань туһалһан юм. Алма-Атын ба Ташкентын проект зохёогшодой чертёжуудаар бүд нэхэлгын комбинат Ош хотодо баригдаа. Мүнөө Киргизэй хүнгэн промышленность бүхы 1940 он соо бүтээһэнэй шэнээн продукци нэгэ үдэрэй туршада гаргана.

Бүхы союзна республиканууд тус һалбариие хүгжөөлгэдэ хабаадана. Пензиин машина бүтээгшэд ээрэлгын машинануудые, Климовэй — нэхэлгын станогуудые, Оршын — түргэн оёдог агрегадуудые эльгээжэ байдаг.

Чебоксара, Орёл, Иваново, Новосибирск, Киев, Ригэ, Баку ба Кишинев Киргизэй предприятинуудые техникээр хангадаг юм.

Киргизстан продукцияа бүхы союзна республиканuudта эльгээгээр эльгээжэ байдаг. Киргизэй маркатай хлопогой утаһа, торгон, ноохон, пумаажан бүдүүдые, трикотаж, хубсаһа хунар, гутал, галантерейнэ эд бараануудые Россин Федераци, Украина, Белорусси, Кавказ, Балтика шадар, Дунда Азида мэдээжэ болонхой. Эндэ 1800 адрестай маршрудуудаар Киргизһээ элдэбын эд бараан зөөгдэнэ. Энэнь табан жэл соо бүри олошорхо.

А. ДОНСКОВ,
В. ПТИЦЫН,
ТАСС-ай корр.

Фрунзе.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

Н-02387. Заказ № ...